



BUREAUS VOOR ONTMOETING MET MOSLIMS
Rooms Katholieke Kerk in Nederland: Berry van Oers
Postbus 13049, 3507 LA UTRECHT. Tel. (+31)030-2326936
Rooms Katholieke Kerk in België: Simon Lambregs, pr.
Kerkpad 3 3665 As tel.089/65.70.61
Protestantse Kerk in Nederland: Jan Post-Hospers
Postbus 8506, 3503 RM Utrecht Tel. (+31) 030-8801880

REDACTIE:

Ton Crijnen
Simon Lambregs
Nico Landman
Berry van Oers (kernredactie)
Piet Reesink (eindredactie)
Esther Struikmans (kernredactie)
Marianne Vorthoren
Pim Valkenberg

Abonnementen:

Binnenland: 15,50 € (5 nummers of 200 bl.)

Buitenland : 18,40 €

Losse nrs. : 3€ **plus** portokosten

abonnements@rkk.nl

Abonnementen kunnen elk gewenst moment tenzij vier weken voor het begin van het nieuwe kalenderjaar worden opgezegd.

E-mail: berryvo@rkk.nl

Tekeningen: Frans Kalb

Advertentietarieven op aanvraag.

Uitgever, redactie en administratie:

Biltstraat 121, Postbus 13049, 3507 LA UTRECHT.
Tel. (+31) 030-2326936
Fax: (+31) 030-2307097

Voor het overnemen van artikelen is toestemming van de uitgever nodig

Begrip heeft de laatste jaren meerdere malen over de Koran gepubliceerd (cf. 2003 nr. 5 en 2005 nr. 3). Deze keer gaat het over parallelle teksten in Koran en Bijbel. Met veel zorg en nauwkeurigheid hebben Francien van Overbeeke, Marlies ter Borg en Karima Bisschop een tiental verhalen naast elkaar geplaatst en van een eerste commentaar voorzien. Zoals ze in hun voorwoord zeggen, is dit een voorpublicatie. Een uitgebreidere versie verschijnt elders dit jaar.

Alle godsdiensten hebben invloeden ondergaan van omliggende culturen. Dit geldt zowel voor het jodendom, het christendom als de islam. Is bij voorbeeld de invloed van het christendom op het begin van de islam belangrijker dan moslim theologen tot nu toe aanvaarden? Sommige Duitse islamologen zijn geneigd deze hypothese aannemelijk te maken met vondsten uit de archeologie en de vergelijkende taalwetenschappen. In ieder geval zijn de geleerden het eens dat de koranteksten veel overeenkomsten bevatten met joods-christelijke bronnen, of ze nu canoniek of apocrief zijn. Deze overeenkomsten en verschillen zijn duidelijk te zien in de hier gepresenteerde bloemlezing. De interpretatie ervan zal binnen elke traditie anders zijn.

Leerhuis: Tora, Koran en Bijbel botsen	(P. Reesink)	42
Boeken		81
Van her en der		82
Koran- en Bijbelverhalen: (Marlies ter Borg, in samenwerking met Francien van Overbeeke en Karima Bisschop)		85



Tora, Bijbel en Koran botsen

In april van dit jaar onderging het Bijbels Museum in de Heilige Landstichting een naamsverandering, tevens symbool van een gedaanteverandering. Het museum heet nu Museumpark Oriëntalis.

Een van de onderdelen van de opening was een vergelijkende voorstelling (comparatieve performance).

De Israëliisch-Nederlandse kunstenaar Joseph Semah, Emrullah Erdem en Nicolaas Matsiers bewogen met hun ruggen tegen elkaar gedrukt door de ruimte. Zij lazen tegelijkertijd voor uit de Tora in het Hebreeuws, uit het Nieuwe Testament in het Nederlands en uit de Koran in het Arabisch. Stemverheffingen, rustige passages, heftig tegen elkaar opbotsende heren en een als eenheid bewegend drietal maakten het geheel zeer indrukwekkend en dynamisch. Het gelijktijdig reciteren kan geïnterpreteerd worden als een verwijzing naar de verwantschap tussen de drie religies. Het rug aan rug staan en de verschillende talen verwijzen naar de misverstanden tussen de religies, maar ook naar de overeenkomsten. Na het reciteren legden de drie mannen hun Heilige Boeken in een draagbaar, gemaakt van aan elkaar genaaide stadsplattegronden van Jeruzalem in verschillende talen. De plattegronden verwijzen naar de banden die de drie godsdiensten - historisch en in het heden - met Jeruzalem hebben. De draagbaar werd naar de klaarstaande schragen gebracht en erin geplaatst. Zo ontstond een verstilling van de comparative performance en vormde zich een nieuw, fysiek zelfstandig kunstwerk.

Cf www.interreligieuze-werkplaats.nl

Een praktisch voorbeeld van hoe bijbel en koran botsen en overeenkomen vinden we in een vergelijking van psalm 121 met het troonvers in de koran (2: 255)

God waakt en beschermt

P. Reesink

Psalm 121 is een lied, dat de joodse pelgrims zongen om via de trappen op te gaan naar de Tempel.

- 1 Ik hef mijn ogen op naar de bergen
Vanwaar zal mijn hulp komen?
- 2 Mijn hulp komt van de Eeuwige
die hemel en aarde hemel maakt
- 3 Hij zal je voet bepaald niet laten wankelen
Hij zal niet sluimeren, je wachter
- 4 Nee, hij sluimert niet, hij slaapt niet, de Wachter van Israel
- 5 De Eeuwige is je wachter,
De Eeuwige is de schaduw aan je rechterhand
- 6 Overdag zal de zon je niet steken

noch de maan in de nacht

7 De Eeuwige zal je bewaken tegen alle kwaad

Hij zal waken over je leven

8 De Eeuwige zal waken over je gaan en je komen

vanaf nu en voor altijd

Liefst zes keer wordt de stam *sh-m-r* (waken, bewaken, wachter) gebruikt in het Hebreuws om aan te geven hoe sterk het vertrouwen is van de joodse gelovige.

Opzien naar de bergen kan voortkomen uit onzekerheid of angst. De bidder van deze psalm vraagt om hulp van de Eeuwige, de maker van hemel en aarde, die de schepping steeds vernieuwt als teken van zijn barmhartigheid.

Ook de maan (*khodesh, yareach*) is voor joden teken van vernieuwing en hoop,. Bij volle maan worden de meeste feesten gevierd. In het holst van de nacht wordt de nieuwe maan geboren. In de joodse traditie wordt de psalm vooral gereciteerd als reisgebed omdat de gevaren overdag en 's nachts op de loer liggen.

Troonvers

In de Molukse moskee in Ridderkerk is op een houten bord het troonvers (*âjat alkursi*) gekalligrafeerd. Koran 2: 255 “ God, er is geen god dan Hij, de levende, de standvastige. Sluimer noch slaap overmant hem. Hem behoort wat in de hemelen en wat op aarde is. Wie is het die zonder Zijn toestemming zou kunnen bemiddelen? Hij weet wat voor hen is en wat achter hen is en zij bevatten niets van zijn kennis behalve dan wat Hij wil. Zijn troon strekt zich uit over de hemelen en de aarde en het valt hem niet zwaar beide in stand te houden. Hij is de verhevene, de geweldige...257 : God is de beschermer (*waliy*) van hen die geloven. Hij brengt hen uit de duisternis naar het licht...”

We herkennen hier delen uit psalm 103: 19 : De Heer–zijn troon staat vast in de hemel, als koning heerst hij over alles.

Ps. 139: 5-6 : U omsluit mij, van achter en van voren, u legt uw hand op mij.

Ps. 121 Hij zal niet sluimeren, je wachter.

Andere context

Soera twee is een van de eerste soera's (hoofdstukken) geopenbaard in Medina. Tegenover de vele praktische verzen die dienen om de nieuwe gemeenschap te organiseren staat dit troonvers (K2: 255). Hij die de hemel en aarde heeft geschapen en de profeten heeft gezonden (onder wie Jezus cf. v. 253), zal ook de gelovigen beschermen.

Volgens de profeet Mohammed is het troonvers het belangrijkste vers uit de koran. Aboe Oemama vertelde dat de boodschapper zei: “Niets behalve de dood kan degene die na ieder verplicht gebed het troonvers (en de soerat al ikhlaas) reciteert, weerhouden van het paradijs.” Hij gaf ook als aanbeveling om het troonvers te reciteren voor het slapengaan. ‘Als je gaat slapen, reciteer het troonvers, dan zal Allah voor jou een engel in dienst stellen en je zult tot in de ochtend beschermd worden tegen de duivel’.

Overeenkomst

Daar waar voor de joodse traditie ps. 121 reciteert tegen gevaren tijdens het reizen, gevaren bij ingaan (geboorte) en uitgaan (dood), tijdens dieptepunten in het collectieve bestaan (ballingschap), gebruikt de moslim traditie het troonvers om Gods bescherming af te smeken tegen het kwaad.

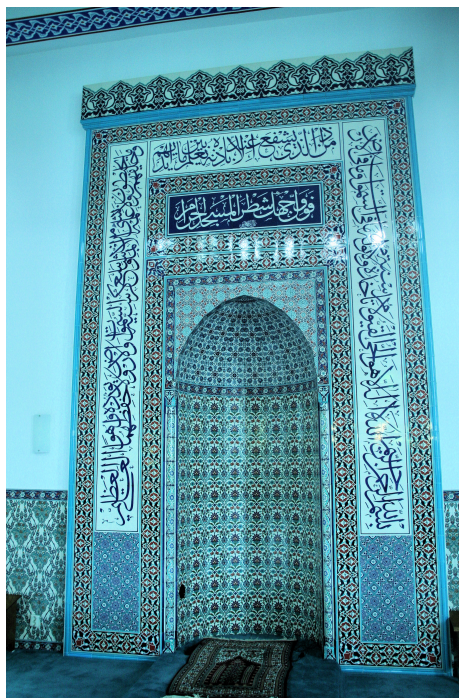
Behoed en bewaar ons

Hoe God ons kan behoeden en bewaken tegen het kwaad vertelt Elie Wiesel in *The Testament*, geciteerd door Markus van Loopik in zijn boek *Bitter en Zoet*, bl. 107-108: “Een van de rechtvaardigen kwam naar Sodom, vastbesloten de inwoners ervan te redden van overtreding en straf. Dag en nacht wandelde hij over de straten en markten, protesterend tegen hebzucht en diefstal, bedrog en onverschilligheid. In het begin luissterden de mensen nog en lachten ironisch. Toen hielden ze ermee op te luisteren: hij amuseerde hen zelfs niet meer. De moordenaars gingen voort met moorden, de wijzen hielden zich stil, alsof er geen enkele rechtvaardig in hun midden was. Bewogen door medelijden met de onfortuinlijke leraar, kwam op een dag een kind naar hem toe met deze woorden: “Arme vreemdeling, je scheldt, je schreeuwt, zie je dan niet in dat het hopeloos is? “Ja, dat zie ik”, sprak de rechtvaardige. “Waarom ga je er dan mee door?” “Ik zal je vertellen waarom. In het begin dacht ik dat ik mensen kon veranderen. Nu weet ik dat ik daartoe niet in staat ben. Wanneer ik nu nog altijd scheld, wanneer ik nu nog schreeuw, is het om te voorkomen dat de mensen mij ook zullen veranderen.”

Tot slot

In dit nummer van BEGRIP staat een tiental verhalen uit koran en bijbel die gelijkenissen en verschillen vertonen. Ze moeten vanzelfsprekend worden gezien in de context van beide godsdiensten.

Naast de verhalen zijn er ook algemene thema's in koran en bijbel te vinden, die overeenkomsten vertonen en eveneens belangrijk zijn (barmhartigheid, aalmoezen, zorg voor weduwen en wezen, dankbaarheid enz.) maar moeilijker naast elkaar kunnen worden gezet. Voorzichtigheid en nauwgezette studie zijn nodig om wat Kenneth Cragg noemt 'a certain sympathy of scriptures' te onderkennen of te benoemen.



Het troonvers rond de mihraab in de Mevlana moskee in Rotterdam

Foto: P. Reesink

KORAN- EN BIJBELVERHALEN

Koran- en Bijbel teksten naast elkaar

Verzameld door Marlies ter Borg, in samenwerking met Francien van Overbeeke en Karima Bisschop.

Inhoud

1. Inleiding
2. de Schepping
3. Paradijs verloren
4. Broedermoord.
5. Noach/ Noeh
6. Abraham/ Ibrahîm/ en zijn zonen
7. Jozef/Yoesoef
8. Mozes/ Moesa
9. Maria/Maryam – en Jezus/ ‘Îsa
10. Jezus/ ‘Îsa en Mohammed
11. Paradijstuin/Hemelse Stad

1. Inleiding

Voor u ligt een unieke bloemlezing: Koran- en Bijbelverhalen, broederlijk en zusterlijk, naast elkaar geplaatst. Teksten met dezelfde verhaallijn die slechts op onderdelen verschillen. Het betreft een voorpublicatie van een uitgebreidere verzameling die binnenkort gepubliceerd wordt door Unieboek onder de titel *Koran en Bijbel in Verhalen*. Dit boek zal verhaaltteksten bevatten uit Koran en Bijbel, gekozen omdat ze min of meer parallel lopen. Ze zijn daar uitgelicht, en letterlijk naast elkaar geplaatst, om herkenbaarheid en vergelijking gemakkelijker te maken. Daarbij kon niet worden voortgebouwd op iets vergelijkbaars. Een dergelijke handzame naast elkaar plaatsing van verhalen uit die eeuwenoude boeken bestaat, voor zover wij weten, niet, ook niet in de Engelse taal. Vandaar het unieke van deze voorpublicatie. Begrip heeft met het uitgeven van deze selectie dus een ware primeur.

Het boekje en ook deze voorpublicatie is een uitgave voor de drukke mens van vandaag, die, nieuwsgierig als hij is, nauwelijks tijd heeft voor diepgaande studie. Het is niet alleen bedoeld voor moslims en christenen, maar voor eenieder die, ook los van enig geloof, geïnteresseerd is levensfilosofie, maatschappelijke vraagstukken of literatuur. Het gaat om wijsheid verpakt in eeuwenoude verhalen die behoren tot de wereldliteratuur.

Verschillen en overeenkomsten

De teksten die hier zijn verzameld zijn uiteraard verschillend, geschreven in uiteenlopende tijden, voortkomend uit en bestemd voor verschillende culturen. De bijbelverhalen bevatten teksten uit Genesis, die teruggaan tot het Israël van een millennium voor

Christus. Genesis, waaruit wij rijkelijk putten, is weliswaar het eerste bijbelboek, maar waarschijnlijk niet het oudste, en zou (deels) opgetekend zijn tijdens de Babylonische ballingschap, een half millennium voor Christus. De verhalen reiken tot het laatste bijbelboek, de Openbaring van Johannes uit het einde van de eerste eeuw na Christus. De Koran is afkomstig uit de 7e eeuw na Christus, en is volgens islamitische overlevering in een tijdsspanne van 23 jaar door de engel Gabriël/ Djibrîl aan Mohammed geopenbaard. Omdat hij zelf niet kon schrijven zouden de geopenbaarde verzen nog tijdens zijn leven door anderen opgeschreven zijn, aan de profeet voorgelezen en door hem mondeling gecorrigeerd. Vlak na zijn dood is op grond hiervan een officiële versie vastgesteld, geordend van lange naar korte hoofdstukken (soera's). In het licht van deze sterk uiteenlopende oorsprong zijn de overeenkomsten tussen de teksten vaak verbazingwekkend, terwijl de verschillen intrigerend zijn.

Interpretatie?

Van uitleg en interpretatie wordt in deze bloemlezing uitdrukkelijk afgezien. Die laten wij graag over aan de lezers, die vanuit hun eigen perspectief de teksten kunnen waarderen en begrijpen. Wel willen wij erop wijzen dat Bijbel én Koran uitdrukkelijk ruimte laten voor allegorische interpretatie. Dat blijkt bijvoorbeeld uit de volgende passages:

“Ik (Jezus) heb jullie dit alles in beelden verteld...” Bijbel, Johannes 16:25.

“Hij (Allah) is Degene Die het Boek aan jou (Mohammed) heeft neergezonden, met daarin eenduidige Verzen, zij zijn de grondslag van het Boek, andere zijn voor meer uitleg vatbaar....” Koran, 3:7.

Dit geeft de lezers volop ruimte tot pluriform begrip.

Beperking

Het verschil in structuur en ontstaanswijze van beide boeken maakt dat de overeenkomsten tussen de verhalen voor de lezer niet zonder meer duidelijk zijn. De redactie van het boek *Koran en Bijbel in Verhalen*, waarvan deze selectie een voorproefje is, heeft flink moeten zoeken, knippen en plakken om het heldere overzicht te produceren dat nu voor u ligt. Er zijn verrassend veel parallele verhalen in Koran en Bijbel, zoveel, dat er, gezien de ruimte, ons gastvrij aangeboden door de redactie van Begrip, toch veel moest worden weggelaten. Dat geldt niet alleen voor de details in de verhalen zelf. De kenner zal onmiddellijk talrijke mooie uitweidingen missen die in het hart gegrift staan. De beperking geldt ook voor het aantal verhalen. Door deze tot tien te beperken moesten belangrijke verhalen voorlopig achterwege blijven: de schepping van en de relatie tussen man en vrouw; het leven de leer, het lijden, de opstanding en hemelvaart van Jezus; de Laatste Dag, c.q. Oordeel en de Hel. Figuren als David en Salomo, Jona en Jozef laten op zich wachten.

Hier in *Begrip* en in het boek *Koran en Bijbel in Verhalen* worden de koran- en bijbelteksten simpelweg naast elkaar gezet, met een korte inleiding die zo eenvoudig en objectief mogelijk gehouden is. Intussen werken Francien van Overbeeke en Karima Bisschop aan een uitbreiding en nadere uitleg van koran- en bijbelthema's onder de titel *Woord Zoekt Woord*.

Vertalingen

Er zijn van Bijbel en Koran verschillende uitstekende vertalingen in omloop. Wij hebben bij de voorbereiding van deze selectie van een aantal daarvan gebruik gemaakt. Na veel wikken en wegen is, voor deze verzameling verhalen voor Begrip, gekozen voor:

- *De Nieuwe Bijbelvertaling*, Uitgever: Nederlands Bijbelgenootschap, Heerenveen, 2004

- *De Edele Koran*, vertaald door Sofjan S. Siregar, Uitgever: Islamitisch Cultureel Centrum Nederland (ICCN), 1996/2000, 3e druk.

Doorslaggevend argument was de reputatie van de vertalingen in christelijke c.q. islamitische kring.

Ter wille van de verhaallijn en de beknoptheid is vaak uit een vers slechts een enkele zin overgenomen. Door een nauwkeurige bronvermelding kan de lezer dat gemakkelijk nagaan. Een stippelijntje markeert dat van een zin slechts een gedeelte is overgenomen. Tussen haakjes vindt U toevoegingen van de vertaler of de redactie ter wille van de begrijpelijkheid voor de lezer.

Samenstelling

Deze bloemlezing werd samengesteld en ingeleid door:

Marlies ter Borg-Neervoort, filosofe, (niet religieus gebonden) reflexions@planet.nl

Francien van Overbeeke-Rippen, theologe, stichting Trialoog janfran@planet.nl

Karima Bisschop, oprichtster en webmaster van moslima.nl webmaster@moslima.nl

Dankzij de inzet van Karima verscheen een aantal van deze verhalen al vanaf begin 2006 op www.moslima.nl/geloof/vergelijkenkoranbijbel.html

2. De Schepping

In het begin was er alleen God/Allah, zwevend of getroond boven het water.

In de Koran wordt vermeld, dat alles uit water is gevormd.

De hemelen, de aarde en alles daartussen werd geschapen, eenvoudig door een Woord van Allah/God. In de Koran wordt de hemel uitgevouwen tot zeven hemelen.

God schiep eerst het licht. Hij schiep (later) ook de zon en de maan en daarmee de tijd.

Toen werden hemel, aarde en zeeën gescheiden. De aarde werd met planten bedekt.

Lucht, water en de aarde liet Hij wemelen van vogels, vissen en landdieren.

In de Bijbel wordt de mens geschapen naar Gods evenbeeld. De Koran wijst deze gelijkens tussen God en mens uitdrukkelijk van de hand. (Op de schepping van de mens, man en vrouw wordt in een apart hoofdstuk van het boek nader ingegaan.)

In de Koran wordt de zorgvuldigheid en vrijgevigheid benadrukt waarmee de Schepper te werk ging. Dat is een teken voor de gelovigen, dat zij Allah kunnen vertrouwen.

In Genesis staat dat God zag dat wat Hij geschapen had goed was.

De schepping vond plaats in zes dagen (perioden), niet in onze tijdsrekening, maar in de goddelijke tijd.

Wat gebeurde er op de zevende dag? In de Bijbel is dit Gods rustdag. In de Koran bestijgt God op de zevende dag zijn troon, want God kent geen vermoeidheid. In Genesis wordt benadrukt dat de schepping na zes dagen voltooid is, volmaakt.

Volgens de Koran schiept Allah, ook na die zes wonderbaarlijke dagen, telkens opnieuw.

In de Bijbel staat de schepping aan het begin, in Genesis. In de Koran vindt men in verschillende soera's (hoofdstukken) verwijzingen naar het continue scheppingsproces.

Koran	Bijbel
Allah, de Schepper	God, de Schepper
<p>En tot Zijn Tekenen behoort de schepping van de hemelen en de aarde en van de levende wezens die daarop rondlopen..... 42:29</p> <p>En Hij is Degene die de hemelen en de aarde heeft geschapen in zes dagen (periodes) en Zijn Troon was op het water, ... 11:7</p> <p>(Hij is) de Voortbrenger van de hemelen en de aarde. En wanneer Hij een besluit over een zaak heeft genomen, dan zegt Hij er slechts tegen: "Wees," en het is. 2:117</p>	<p>In het begin schiep God de hemel en de aarde.</p> <p>De aarde was nog woest en doods, en duisternis lag over de oervloed, maar Gods Geest zweefde over het water. Genesis 1:1-2</p> <p>.....Hij sprak en het was er, Hij gebod en daar stond het. Psalm 33:9</p>
Licht en Duisternis, Dag en Nacht	
<p>Alle lof zij Allah, Die de hemelen en de aarde schiep en Die de duisternissen en het licht maakte. 6:1</p> <p>Hij doet de nacht de dag bedekken en Hij doet de dag de nacht bedekken. 39:5</p> <p>Hij wikkelt de dag om de nacht en Hij wikkelt de nacht om de dag. 39:5 Kramers</p>	<p>God zei: "Er moet licht komen," en er was licht. God zag dat het licht goed was, en hij scheidde het licht van de duisternis; het licht noemde hij dag, de duisternis noemde hij nacht.</p> <p>Het werd avond en het werd morgen. De eerste dag.1:3-5</p>
Hemel en Aarde	
<p>Daarna wendde Hij Zich tot de hemel die een nevel was en Hij zei tot haar en tot de aarde: "Komt tot Ons, gewillig of ongewillig." Zij zeiden: "Wij zijn gewillig gekomen." 41:11 En voorzeker Wij schiepen boven jullie zeven hemelen en Wij veronachtzamen de schepping niet. 23:17</p>	<p>God zei: "Er moeteen gewelf komen." En zo gebeurde het. God maakte het gewelfHij noemde het gewelf hemel.</p> <p>Het werd avond en het werd morgen. De tweede dag. 1:6-8</p>

Zee, water, aarde, bergen en planten

Hij is Degene Die de twee zeeën naast elkaar doet stromen, de een zoet en fris van smaak, de ander zout en bitter. En Hij heeft een afscheiding tussen hen geplaatst,... 25:53

Hij is Degene Die de aarde heeft uitgespreid en daarop stevige bergen en rivieren heeft gemaakt, en van alle soorten vruchten heeft Hij paren gemaakt. 13:3

En Wij stuurden een afgemeten hoeveelheid water neer, waarna Wij het blijvend in de grond vasthouden 23:18

Toen legden Wij daarmee voor jullie tuinen met palmen en druivenstruiken aan, met daaraan veel vruchten. En jullie eten daarvan. 23: 19

En Wij hebben de aarde uitgestrekt en Wij hebben daarop bergen geplaatst en Wij hebben daarop van alles doen groeien volgens een evenwichtige maat. 15:19

En Wij hebben de winden gezonden als bestuivers en Wij hebben regen neergezonden uit de hemel, waarmee Wij jullie te drinken geven..... 15:22

God zei: “Het water onder de hemel moet naar één plaats stromen, zodat er droog land verschijnt.” En zo gebeurde het. Het droge noemde hij aarde, het samengestroomde water noemde hij zee. 1: 9-10

In de tijd dat God de Heer, aarde en hemel maakte, groeide er op de aarde nog geen enkele struik en was er geen enkele plant opgeschoten, want God de Heer had het nog niet laten regenen op de aarde.... wel was er water dat uit de aarde opwelde en de aardbodem overal bevoeide. 2:4-6

God zei: “Overal op aarde moet jong groen ontkiemen: zaadvormende planten en allerlei bomen die vruchten dragen met zaad erin.” En zo gebeurde het. De aarde bracht jong groen voort; allerlei zaadvormende planten en allerlei bomen die vruchten droegen met zaad erin.

En God zag dat het goed was.

Het werd avond en het werd morgen.
De derde dag. Genesis, 1:11-13

Hemellichten

En voorzeker, Wij hebben in de hemel sterrenstelsels aangebracht en Wij hebben haar versierd voor de aanschouwers. 15:16

En Hij heeft daarin de maan geplaatst als een licht en de zon als een lamp... 71:16

..... En Hij heeft de zon en de maan dienstbaar gemaakt. Allen bewegen tot een bepaalde tijd. Weet dat Hij de Almachtige, de Vergevensgezinde is. 39:5

God zei: ‘Er moeten lichten aan het hemelgewelf komen om de dag te scheiden van de nacht. Ze moeten de seizoenen aangeven en de dagen en de jaren, en ze moeten dienen als lampen aan het hemelgewelf, om licht te geven op de aarde...God maakte twee grote lichten...om te heersen over de dag en de nacht...

’En God zag dat het goed was.
Het werd avond en het werd morgen.
De vierde dag. 1: 14 -19

Schepping van dieren	
<p>En Allah schiep ieder levend wezen uit water; onder hen zijn er die zich op hun buiken voortbewegen en onder hen zijn er die op twee (voeten) lopen en onder hen zijn er die op vier (poten) lopen. Allah schiep wat Hij wil. 24:45</p> <p>Kijken zij naar de vogels niet, gemakkelijk vliegend in het midden van de hemel? Niemand dan Allah houdt hen vast. 16:79</p> <p>En Hij schiep het vee voor jullie: warmte en nut hebben jullie ervan, en jullie eten ervan. 16: 5</p> <p>En het paard, de muilezel en de ezel, zodat jullie erop kunnen rijden en (zij zijn) als een sieraad. En Hij schiep wat jullie niet weten. 16:8</p>	<p>God zei: “Het water moet wemelen van levende wezens, en boven de aarde, langs het hemelgewelf, moeten vogels vliegen.”</p> <p>En God zag dat het goed was. God zegende ze met de woorden “Wees vruchtbaar en word talrijk...”</p> <p>Het werd avond en het werd morgen.</p> <p>De vijfde dag.</p> <p>God zei: “De aarde moet allerlei levende wezens voortbrengen: vee, kruipende dieren en wilde dieren.”</p> <p>En zo gebeurde het, God maakte alle soorten in het wild levende dieren, al het vee en alles wat op de aardbodem rondkruipt.</p> <p>En God zag dat het goed was. 1: 20-25</p>
Mensen niet aan Hem gelijk	Mensen naar Zijn evenbeeld
<p>De Erbarmer. Hij heeft de mens geschapen. 55:1,3</p> <p>Toen jouw Heer tot de Engelen zei: “Voorwaar, ik zal op aarde een gevolmachtigde (plaatsvervanger) aanstellen,...” 2:30</p> <p>Zeg: “Hij is Allah, de Enige. Allah is de Enige van Wie al het geschapene afhankelijk is. Hij heeft niet verwekt en is niet verwekt. En niet één is aan Hem gelijkwaardig.” 112: 1,4</p> <p>De Schepper van de hemelen en de aarde, Hij heeft voor jullie van julliezelf en van de dieren paren geschapen. Hij vermenigvuldigt jullie, niets is aan Hem gelijk 42:11</p>	<p>En God zei: “Laten Wij mensen maken die ons evenbeeld zijn, die op ons lijken; zij moeten heerschappij voeren over de vissen van de zee en de vogels van de hemel, over het vee, over de hele aarde en over alles wat daar rondkruipt.”</p> <p>God schiep de mens als zijn evenbeeld, als evenbeeld van God schiep Hij hem, mannelijk en vrouwelijk schiep Hij hen. Hij zegende hen....Genesis 1:26-28</p> <p>God keek naar alles wat hij had gemaakt en zag dat het zeer goed was.</p> <p>Het werd avond en het werd morgen.</p> <p>De zesde dag. 1:31</p>

Zes dagen - continuïteit	Zevende dag - rust na voltooiing
<p>En voorzeker, Wij hebben de hemelen en de aarde en wat ertussen is in zes dagen (perioden) geschapen, en vermoeyenis raakte Ons niet. 50:38</p> <p>Voorwaar, jullie Heer is Allah, Degene Die de hemelen en de aarde in zes dagen (perioden) heeft geschapen. Vervolgens zetelde Hij zich op de Troon. 7:54</p> <p>Zien zij niet in, hoe Allah de schepping schiep en haar vervolgens herhaalde? 29:19</p> <p>..... Hij schiept jullie in de schoten van jullie moeders, een schepping na een schepping...39:6</p>	<p>Op de zevende dag had God zijn werk voltooid, op die dag rustte Hij van het werk dat Hij gedaan had.</p> <p>God zegende de zevende dag en verklaarde die heilig, want op die dag rustte hij van heel zijn scheppingswerk. 2:2</p> <p>Zo werden de hemel en de aarde in al hun rijkdom voltooid. 2:1</p> <p>En God zag dat het goed was. 1:20, 25</p>

3. Paradijs verloren

Het eerste mensenpaar woont in een paradijselijke tuin waar ze van alles mogen genieten. Maar één boom is verboden. Daarover zijn Koran en Bijbel het eens. In de Bijbel is het de boom van de kennis van goed en kwaad. In de Koran vertegenwoordigt de boom onrecht, in het algemeen. Beide boeken vertellen hoe de mensen toch van die ene boom aten. Ze werden daartoe aangezet door de slang of de duivel. Toen verloren zij het paradijs. Zij moesten gewoon op aarde leven.

In de Bijbel is het de vrouw die de eerste zonde begaat. Dat verhaal is eeuwen lang gebruikt om vrouwen in een bepaald daglicht te zetten.

In de Koran is het Adam die door Satan wordt aangesproken. Het mensenpaar doet samen onrecht. Samen spreken ze woorden van berouw uit. Adam, als man verantwoordelijk, krijgt antwoord van de Heer. Zij worden beiden vergeven.

Volgens de Bijbel wordt, na deze eerste daad van onrecht, de mens uit het paradijs verdreven. Hieruit ontstond in de theologie het concept van de "erfzonde". Mensen worden al beladen met schuld geboren. Alleen Jezus kan hen van de zonde verlossen. Van hem leren mensen berouw te tonen en anderen te vergeven. In de Koran toont Adam al direct berouw en dat wordt door Allah aanvaard. Het verhaal laat zien dat mensen hun schuld niet op anderen mogen afwentelen, maar zelf daarvoor de verantwoordelijkheid op zich moeten nemen. Berouw tonen, zo lijkt de boodschap, biedt telkens opnieuw een uitweg.

Koran	Bijbel
De mens in het Paradijs	
<p>En Wij zeiden: “O Adam, verblijft in het Paradijs, jij en je vrouw, en eet daaruit overvloedig..., zoals jullie willen, maar nadert deze boom niet, anders zullen jullie tot de onrechtplegers behoren.” 2:35</p> <p>Voorwaar, daarin is voor jou geen honger en jij bent er niet naakt. Jij hebt er zeker geen dorst en jij wordt er niet blootgesteld aan hitte. 20:118-119</p> <p>Daarop zeiden Wij: “O Adam, voorwaar, dit (de Satan) is zeker een vijand van jou en van jouw vrouw. Laat hem daarom jullie niet uit het Paradijs verdrijven, want dan zal jij zeker ongelukkig worden. 20:117</p>	<p>God, de Heer, legde in het oosten, in Eden, een tuin aan en daarin plaatste hij de mens die hij had gemaakt. Hij liet uit de aarde allerlei bomen opschieten die er aantrekkelijk uitzagen, met heerlijke vruchten. In het midden van de tuin stonden de levensboom en de boom van de kennis van goed en kwaad. Genesis 2:8-19</p> <p>God, de Heer, bracht de mens dus in de tuin van Eden, om die te bewerken en erover te waken. Hij hield hem het volgende voor: “Van alle bomen in de tuin mag je eten, maar niet van de boom van de kennis van goed en kwaad; wanneer je daarvan eet, zul jij onherroepelijk sterven.” Genesis, 2:15-17</p>
De eerste slechte daad	
<p>Toen misleidde de Satan hen met die (boom), hij deed hen weggaan van de plaats waar zij zich bevonden. 2:36</p> <p>Toen fluisterde de Satan hen in om te onthullen wat er van hun schaamte bedekt was, en hij zei: “Jullie Heer houdt jullie slechts van deze boom af omdat jullie anders Engelen worden, of dat jullie tot de eeuwig levenden zullen behoren.” 7:20</p> <p>Maar de Satan fluisterde hem in, en zei: “O Adam, zal ik jou de eeuwige boom wijzen en een koninkrijk dat niet vergaat?”</p> <p>Vervolgens aten zij ervan, zodat hun</p>	<p>Van alle in het wild levende dieren die God, de Heer, gemaakt had, was de slang het sluwst. Dit dier vroeg aan de vrouw: “Is het waar dat God gezegd heeft dat jullie van geen enkele boom in de tuin mogen eten?”</p> <p>“We mogen de vruchten van alle bomen eten,” antwoordde de vrouw, “behalve die van de boom in het midden van de tuin. God heeft ons verboden van de vruchten van die boom te eten of ze zelfs maar aan te raken; doen we dat toch, dan zullen we sterven.”</p> <p>“Jullie zullen helemaal niet sterven,” zei de slang. “Integendeel, God weet dat jullie de ogen zullen opengaan zodra je daarvan eet, dat jullie dan als God zullen zijn en kennis zullen hebben van goed en kwaad.”</p>

<p>schaamte zichtbaar werd en zij begonnen zich te bedekken met bladeren van het Paradijs; en zo was Adam zijn Heer ongehoorzaam en dwaalde hij. 20:120-121</p>	<p>De vrouw keek naar de boom. Zijn vruchten zagen er heerlijk uit, ze waren een lust voor het oog, en ze vond het aanlokkelijk dat de boom haar wijsheid zou schenken. Ze plukte een paar vruchten en at ervan. Ze gaf ook wat aan haar man, die bij haar was, en ook hij at ervan. 3:1-6</p>
<p>Berouw en Schaamte</p>	
<p>Waarlijk, hij bedroog hen door misleiding. Toen zij dan van de boom hadden geproefd, werd hun schaamte zichtbaar en zij begonnen zich te bedekken met aanéngeregen bladeren van het Paradijs. En hun Heer riep tot hen: “Heb Ik jullie deze boom van jullie niet verboden en heb Ik niet tot jullie gezegd: “Voorwaar, de Satan is voor jullie een duidelijke vijand?” 7:22</p> <p>Zij zeiden: “Onze Heer, wij hebben onszelf onrecht aangedaan en wanneer U ons niet vergeeft en ons geen genade schenkt, dan zullen wij zeker tot de verliezers behoren.” 7:23</p> <p>Toen ontving Adam van zijn Heer woorden (van berouw). Daarop aanvaardde Hij zijn berouw. Voorwaar, Hij is de meest Berouwaanvaardende, de meest Barmhartige. 2:37</p> <p>Daarna koos zijn Heer hem uit en Hij aanvaardde zijn berouw en leidde (hem). 20:122</p>	<p>Toen gingen hun beiden de ogen open en merkten ze dat ze naakt waren. Daarom regen ze vijgenbladeren aan elkaar en maakten er lendenschorten van. Toen de mens en zijn vrouw God, de Heer, in de koelte van de avondwind door de tuin hoorden wandelen, verborgen zij zich voor hem tussen de bomen. Maar God, de Heer, riep de mens: “Adam! Waar ben je?” Hij antwoordde: “Ik hoorde u in de tuin en werd bang omdat ik naakt ben; daarom verborg ik me.” “Wie heeft je verteld dat je naakt bent? Heb je soms gegeten van de boom waarvan ik je verboden had te eten?” De mens antwoordde: “De vrouw die u hebt gemaakt om mij ter zijde te staan, heeft mij vruchten van de boom gegeven en toen heb ik ervan gegeten.” “Waarom heb je dat gedaan?” vroeg God, de Heer, aan de vrouw. En zij antwoordde: “De slang heeft me misleid en toen heb ik ervan gegeten.” Genesis 3:7-13</p>
<p>Verdrijving uit het Paradijs</p>	
<p>Hij (Allah) zei: “Daalt hieruit af, tezamen, onder jullie zal de één de vijand zijn van de ander. Maar als van</p>	<p>Tegen de vrouw, (Eva) zei Hij: “Je zwangerschap maak ik tot een zware last, zwoegen zul je als je baart. Je zult</p>

<p>Mij Leiding tot jullie komt: wie Mijn Leiding volgt dwaalt niet en is niet ongelukkig." 20:123</p> <p>" En voor jullie is er op de aarde een verblijfplaats en een genieting, tot een bepaald tijdstip (de dood)." 2:36</p> <p>En Allah heeft jullie als schepselen voortgebracht uit de aarde. Daarna keert Hij jullie in haar terug en brengt jullie weer tevoorschijn. En Allah heeft voor jullie de aarde als een tapijt uitgespreid. Opdat jullie haar over brede wegen bereizen." 71:17-20</p>	<p>je man begeren, en hij zal over je heersen."</p> <p>Tegen de mens, (Adam) zei hij: "Je hebt geluisterd naar je vrouw, gegeten van de boom die ik je had verboden. Vervloekt is de akker om wat jij hebt gedaan, zwoegen zul je om ervan te eten, je hele leven lang. Dorens en distels zullen er groeien, toch moet je van zijn gewassen leven. Zweten zul je voor je brood, totdat je terugkeert tot de aarde, waaruit je bent genomen: stof ben je, tot stof keer je terug." Genesis 3:16-19</p>
---	---

4. De Broedermoord

Het verhaal van de broedermoord wordt in de Koran iets anders uitgewerkt dan in de Bijbel. In Genesis gaat het om Kaïn en Abel. In de Koran worden geen namen genoemd: de namen tussen haakjes zijn door vertaler en redactie toegevoegd. Het Koranverhaal gaat over zonen van Adam, 'de mens'. Het verhaal is van alle tijden. In de Koran wordt deze eerste 'oermoord' meteen aangegrepen om met een algemeen verbod te komen: Gij zult niet doden! Iets wat in de Bijbel door Mozes aan de orde wordt gesteld. De Koran sluit hierbij aan.

In de Bijbel wordt niet duidelijk waarom God het offer van Kaïn van de hand wees. De Koran wijst naar een eerdere zonde, Allah accepteert kennelijk geen eerbetoon van een zondaar. Schijnheiligheid wordt hier aan de kaak gesteld. Het geloof dat zijn misdadige belager in de vurige hel belandt lijkt bij het slachtoffer te leiden tot een geweldloos verzet, dat doet denken aan de beroemde passage van Jezus over het toekeren van de andere wang.

Ook de afloop van het verhaal is verschillend. In de Bijbel vlucht de moordenaar. In de Koran leert de moordenaar van een raaf hoe hij zijn broer de laatste eer bewijzen moet. De moordenaar krijgt wroeging. De tekst vervolgt: wie één mens vermoordt, doet de hele mensheid onrecht aan.

Koran	Bijbel
De Zonen van Adam	Kaïn en Abel
Vertel hun de waarheid over het verhaal over de twee zonen van Adam:	De mens, Adam, had gemeenschap met Eva, zijn vrouw, en zij werd zwanger en

toen zij een offer brachten, werd het van één van hen (Abel) aanvaard en van de ander (Kaïn) werd het niet aanvaard. Hij (Kaïn) zei: “Ik zal jou doden.” Hij (Abel) zei: “Voorwaar, Allah aanvaardt alleen (het offer) van de moettaqôen (Godvrezenden).

Wanneer jij je hand naar mij uitstrekt om mij te doden: het is niet aan mij om mijn hand naar jou uit te strekken om jou te doden, waarlijk, ik vrees Allah, Heer der Werelden.

Voorwaar, ik wil dat je mijn zonde (moord op mij) en jouw (eerdere, red.), zonde op je neemt en dat je dan tot de bewoners van de Hel wordt. En dat is de vergelding voor de onrechtvaardigen.”

Toen zette hij (Kaïn) zich ertoe aan om zijn broeder te doden en hij doodde hem, en zo werd hij één van de verliezers.

Toen stuurde Allah een raaf, die over de grond kraste om hem te laten zien hoe hij het lichaam van zijn broeder kon bedekken. Hij (Kaïn) zei: “Wee mij! Waarom ben ik zo zwak dat ik niet net zoals de raaf het lichaam van mijn broeder kan bedekken?”

En zo werd hij één van hen die wroeging hebben.

Daarom hebben Wij de Kinderen van Israel voorgeschreven dat voor wie een ziel doodt - niet (als vergelding) voor een ziel of het verderf zaaien op aarde - het is alsof hij alle mensen doodde en dat voor wie iemand laat leven, het is alsof hij alle mensen deed leven.

En voorzeker, Onze Boodschappers kwamen tot hen met duidelijke Tekenen, velen van hen waren daarna overtreders op de aarde. 5: 27-32

bracht Kaïn ter wereld..... Later bracht ze zijn broer ter wereld, Abel.

Op een keer bracht Kaïn de Heer een offer van wat hij had geoogst. Ook Abel bracht een offer; van de eerstgeboren dieren van zijn kudde koos hij de mooiste uit. De Heer merkte Abel en zijn offer op, maar voor Kaïn en zijn offer had hij geen oog. Dat maakte Kaïn woedend, zijn blik werd donker. De Heer vroeg hem: “Waarom ben je zo kwaad, waarom kijk je zo donker? Handel je goed, dan kun je toch iedereen recht in de ogen kijken? Handel je slecht, dan ligt de zonde op de loer, begeerig om jou in haar greep te krijgen; maar jij moet sterker zijn dan zij.”

Kaïn zei tegen zijn broer Abel: “Laten we het veld in gaan.”

Toen ze daar waren, viel hij zijn broer aan en sloeg hem dood.

Toen vroeg de Heer: “Waar is Abel, je broer?”

“Dat weet ik niet,” antwoordde Kaïn.

Moet ik soms waken over mijn broer?”

“Wat heb je gedaan?” zei de Heer. “Hoor toch hoe het bloed van je broer uit de aarde naar mij schreeuwt.” Genesis, 4:1-9

(vergelijk: Toen sprak God deze woorden: “Pleeg geen moord.” Exodus 20:1,13)

“Daarom: vervloekt ben jij! Ga weg van deze plek, waar de aarde haar mond heeft opengesperd om het bloed van je broer te ontvangen, het bloed dat jij vergoten hebt. Ook al bewerk je het land, het zal je niets meer opbrengen. Dolend en dwalend zul je over de aarde gaan.’ Genesis 4:1-12

5. Noach /Noeh

Noeh/Noach krijgt van Allah/God de opdracht een schip te bouwen waarmee hij, met zijn familie en twee stuks van elke diersoort, de grote overstroming overleeft. Er zijn subtiele verschillen tussen de twee versies van dit verhaal.

In de Bijbel komt God in beeld die teleurgesteld is over de mensheid. Alleen Noach vindt genade in zijn ogen. Dieren zijn belangrijk in dit verhaal, vooral de raaf en de duif die voor Noach de langzaam opdrogende aarde verkennen. De raaf deed het voorwerk de duif keert terug met een olijftak, symbool van nieuw leven, later ook van vrede. Met Noach en zijn familie en met alle levende wezens sluit God na de zondvloed een verbond, dat zo'n allesvernietigend vloed nooit meer zal plaatsvinden. De regenboog is daarvan het teken.

In de Koran probeert Noeh zijn volk te waarschuwen voor de naderende ramp, maar hij wordt uitgelachen. Voor zijn pogingen om zijn eigen volk te redden wordt hij door Allah beloond. Hij mag zijn familie meenemen aan boord, maar ook andere gelovigen, en dat zijn er niet veel. En familie zijn van Noeh is geen garantie voor redding. Zijn ongelovige vrouw komt om. Ontroerend is het afscheid van de koppige zoon, die zijn toevlucht zoekt tot de bergen en daar verdrinkt. Ook het koranverhaal eindigt op een positieve toon. Noeh wordt opgenomen in de rij van profeten met wie Allah een plechtig verbond aanging en zijn nageslacht wordt gezegend. In de Koran is Noeh belangrijk genoeg dat er een hoofdstuk (soera) naar hem genoemd is. Hij komt ook in andere soera's voor. Het Noach verhaal in de Bijbel is te vinden in Genesis.

Koran	Bijbel
Noeh waarschuwt zijn volk	Alleen Noach vond genade
Voorwaar, Wij hebben Noeh tot zijn volk gezonden (en zeiden tot hem): "Waarschuw jouw volk voordat er een pijnlijke bestraffing tot hen komt." Hij zei: "O mijn volk, ik ben voor jullie een duidelijke waarschuwer. Aanbidt Allah en vreest Hem en gehoorzaamt mij. Dan zal Hij jullie zonden vergeven en jullie uitstel geven tot een vastgesteld tijdstip...." 71:1-4 Hij (Noêh) zei: "Mijn Heer, ik heb mijn volk dag en nacht opgeroepen. Maar mijn oproep deed hun vluchten (van de Waarheid) slechts toenemen.	De Heer zag dat alle mensen op aarde slecht waren: alles wat ze uitdachten was steeds even slecht. Hij kreeg er spijt van dat Hij de mensen had gemaakt en voelde zich diep gekwetst. Ik zal de mensen die ik geschapen heb van de aarde wegvagen, dacht hij, en met de mensen ook het vee, de kruipende dieren en de vogels, want ik heb er spijt van dat ik ze heb gemaakt. Alleen Noach vond bij de Heer genade. Genesis, 6:5-8 In Noachs tijd was de aarde in Gods

<p>En voorwaar, telkens wanneer ik hen opriep opdat U hun zou vergeven, stopten zij hun vingers in hun oren en bedekten zij (hun gezichten) met hun kleding en bleven zij uiterst hoogmoedig. Toen heb ik hen waarlijk met een harde stem geroepen,...hun...openlijk toegesproken en hun vertrouwelijk toegesproken, heimelijk. Toen zei ik "Vraagt jullie Heer om vergeving, voorwaar Hij is Vergevingsgezind." 71: 1-10</p>	<p>ogen verdorven en vol onrecht. Toen God zag dat de aarde door en door slecht was, dat iedereen een verderfelijk leven leidde, zei Hij tegen Noach:</p> <p>“Ik heb besloten een einde te maken aan het leven van alle mensen, want door hen is de aarde vol onrecht. Ik ga hen vernietigen en de aarde erbij.” 6:11-13</p>
<p>Noeh, bouw een schip!</p>	<p>De ark van Noach</p>
<p>En Wij droegen hem (Noeh) op een vaartuig van planken en (houten) pin- nen (te bouwen). Dat voer onder Ons toezicht 54:13-14</p> <p>En er werd aan Noeh geopenbaard: “Voorwaar, van jouw volk zal nooit iemand geloven, behalve degenen die reeds geloofden, treur daarom niet over wat zij plachten te doen. Bouw het schip onder Ons toezicht en Onze Openbaring, en spreek Mij niet aan over degenen die onrecht plegen. Voorwaar, zij worden verdronken.”</p> <p>En hij bouwde het schip en telkens wanneer de vooraanstaanden van een volk voorbij kwamen, bespotten zij hem. 11:36-38</p>	<p>Maak jij nu een ark van pijnboomhout. Maak daar verschillende ruimten in, en bestrijk hem vanbinnen en vanbuiten met pek. Je moet er een lichtopening in aan- brengen en aan de bovenkant één el openlaten. 6,12-14</p> <p>Toen zei de Heer tegen Noach: “Ga de ark in, samen met je hele gezin, want ik heb gezien dat jij als enige van deze generatie rechtschapen bent. Want over zeven dagen zal ik het veertig dagen en veertig nachten op de aarde la- ten regenen; dan zal ik alles wat er be- staat van de aardbodem wegvagen, alles wat ik heb gemaakt.” 7:1,4</p>
<p>Twee van elke soort</p>	<p>De dieren twee aan twee</p>
<p>.....Wij zeiden: “Laad het (schip) met twee van elke soort, en jouw familie, behalve hen* voor wie het woord (van bestraffing) reeds is voorafgegaan. En degene die gelooft.”</p> <p>En niemand geloofde met hen, behalve enkelingen.</p> <p>En hij (Noeh) zei : “Ga aan boord, (en zeg): In de naam van Allah vaart zij haar koers en gaat zij voor anker.</p>	<p>Toen de zeven dagen voorbij waren, kwam het water van de vloed over de aarde.. braken alle bronnen van de mach- tige oervloed open en werden de sluizen van de hemel opengezet. Veertig dagen en veertig nachten lang zou het op de aarde stortregenen. Diezelfde dag gingen Noach, zijn zonen..zijn vrouw.....samen met alle soorten wilde dieren, vee en kruipende dieren, en ook met alle soorten</p>

<p>Voorwaar mijn Heer is zeker Vergevingsgezind, meest Barmhartig.” 11:40-41</p> <p>*(Het betreft hier Noeh's vrouw en zoon) Allah heeft hier degenen die niet geloven de vrouw van Noeh ...als voorbeeld gegeven. 66:10</p>	<p>vogels en wat er verder maar vleugels heeft. Van alle wezens waarin levensadem was, kwamen er telkens twee bij Noach in de ark: er kwamen van alle dieren een mannetje en een wijfje, in overeenstemming met wat God hem had opgedragen. Toen sloot de Heer de deur achter hem. 7:13-16</p>
<p>Noeh's zoon achtergelaten</p>	<p>Noachs familie gered</p>
<p>En zij vaarde met hen uit, op golven zo hoog als bergen, en Noeh riep tot zijn zoon die alleen (op het land) stond: “O mijn zoon, kom bij ons aan boord en behoort niet tot de ongelovigen.” Hij (de zoon) zei: “Ik zal een schuilplaats zoeken in de bergen die mij tegen het water zal beschermen.” Hij (Noeh) zei: “Op deze dag is er geen bescherming tegen het bevel van Allah, behalve voor wie Hij begenadigt.” En de golven scheidden hen en hij behoorde tot de verdronkenen. 11: 42-43</p>	<p>Noach had drie zonen: Sem, Cham en Jafet. 6:10 Noach was zeshonderd jaar toen de zondvloed kwam, een watermassa die de aarde overspoelde. 7:6</p> <p>Om aan het water te ontkomen ging Noach de ark in, samen met zijn zonen, zijn vrouw en de vrouwen van zijn zonen. 7:7 Diezelfde dag gingen Noach, zijn zonen Sem Cham en Jafet, zijn vrouw en de drie vrouwen van zijn zonen de ark in.... 7: 13</p>
<p>Water uit aarde en hemel</p>	<p>De zondvloed</p>
<p>Wij openden toen de poorten van de hemel met neergietend water.</p> <p>En Wij deden bronnen uit de aarde barsten, waarna de wateren elkaar ontmoetten..... 54: 11-12</p> <p>..waarna Wij hem (Noeh) redden en degenen met hem in het schip. En Wij verdronken hen die Onze Tekenen loochenden. Voorwaar, zij waren een blind volk. 7:64</p>	<p>De vloed overstroomde de aarde veertig dagen lang. Het water bleef voortdurend toenemen zelfs de hoogste bergen kwamen onder water te staan. Alles wat op aarde leefde kwam om, alles wat rondwemelde: vogels, vee, wilde dieren, en ook alle mensen. Alleen Noach bleef over, met alles wat bij hem in de ark was. Alles wat op aarde bestond werd weggevaagd. Honderd vijftig dagen lang was de aarde helemaal met water bedekt. 7: 17,19, 21,2</p>
<p>Het water trok zich terug</p>	<p>Het water zakte</p>
<p>En er werd gezegd:</p>	<p>Toen dacht God weer aan Noach en aan alle wilde dieren en het vee bij hem in de ark. Op zijn bevel begon er een wind</p>

<p>“O aarde, slik je water in,” en</p>	
<p>“O hemel, droog op.” En het water trok zich terug. En het bevel was uitgevoerd. En het schip ging voor anker.... 11:44</p>	<p>over de aarde te waaien, waardoor het water afnam. De bronnen van de oervloed en de sluizen van de hemel werden gesloten, zodat het ophield met regenen. Geleidelijk vloeide het water weg van de aarde; na honderd vijftig dagen begon het te zakken. 8:1-3</p>
	<p>Raaf en duif</p>
	<p>Na verloop van veertig dagen deed Noach het venster dat hij in de ark had aangebracht open en liet een raaf los. Deze bleef heen en weer vliegen totdat de aarde droog was. Vervolgens liet hij een duif los, maar deze kon nergens een plekje vinden. Hij wachtte nog zeven dagen en liet haar opnieuw los. Tegen de avond kwam ze bij hem terug - met een jong olijfbblad in haar snavel. Toen wist Noach dat het water op de aarde verder gedaald was. Toen zei God tegen Noach: “Ga de ark uit samen met je vrouw, je zonen en de vrouwen van je zonen. Laat ook alle dieren die bij je zijn naar buiten gaan.” 8:6,8,11, 16-17</p>
<p>Noeh gezegend</p>	<p>De regenboog als belofte</p>
<p>Er werd gezegd: “O Noeh, ga van boord met veiligheid van Ons en de zegening over jou en over de gemeenschappen met jou.” 11:48</p> <p>En voorzeker, Noeh riep Ons aan, en Wij zijn zeker de best Verhorende. En Wij redden hem en zijn volgelingen van de geweldige ramp. En Wij maakten zijn nakomelingen tot de voortlevenden. En Wij maakten voor hem (zijn goede naam) blijvend onder de lateren. Vrede zij met Noeh in de we-</p>	<p>Toen zegende God Noach en zijn zonen, hij zei tegen hen..... “Hierbij sluit ik een verbond met jullie en met je nakomelingen, en met alle levende wezens die bij jullie zijn: vogels, vee en wilde dieren, met alles wat uit de ark is gekomen, alle dieren op aarde. Deze belofte doe ik jullie: nooit weer zal alles wat leeft door het water van een vloed worden uitgeroeid, nooit weer zal er een zondvloed komen om de aarde te vernietigen.</p>

relden. Voorwaar, zo belonen Wij de weldoeners. Voorwaar, hij behoort tot Onze gelovige dienaren. Wij verdronken toen de anderen. 37:75-82

Ik plaats mijn boog in de wolken; die zal het teken zijn van het verbond tussen mij en de aarde.” 9:1, 9,13

6. Abraham/ Ibrahîm en zijn zonen

Abraham / Ibrahîm is een belangrijke figuur in Bijbel en Koran. In de Koran is er een hoofdstuk naar hem vernoemd, in het Bijbelboek Genesis wordt uitgebreid aandacht aan hem besteed. In deze sterk verkorte weergave valt de aandacht vooral op de dramatische geschiedenis van de vader met zijn zonen. De eerstgeborene is Ismaël, volgens de Bijbel op verzoek van Abrahams vrouw Sara verwekt bij een Egyptische slaavin, Hagar. Het Bijbelse verhaal is er één van vooroordeel, verbanning en verdriet. Tot twee maal toe wordt Hagar gedwongen het tentenkamp van Abraham te verlaten, en de woestijn in te vluchten. Maar God en zijn engel steken tot tweemaal toe de helpende hand uit. In de Koran hebben de weinige woorden die aan Isma‘îl besteed worden een zeer positieve lading. Hij wordt in één zin genoemd met de grote profeten.

Ook over Ishâq, de tweede zoon van Ibrahîm, is de Koran lovend. Uitgebreid wordt in Bijbel én Koran ingegaan op de aankondiging van zijn geboorte door drie engelachtige gasten, en op het wonder van de geboorte van een kind uit bejaarde ouders.

De dramatische gebeurtenis van het bijna-offer van Abrahams zoon Isaak/ Ishâq komt ook in de Koran voor, maar daar gaat het waarschijnlijk om Ismâ‘îl, want pas na het offerverhaal wordt de geboorte van Ishâq aangekondigd. Er zijn nuanceverschillen tussen de twee versies van het offerverhaal. Anders dan Abraham krijgt Ibrahîm geen goddelijk bevel, maar ziet in een droom dat hij zijn zoon zal offeren. Ibrahîm is openhartiger dan Abraham, hij bespreekt het offer met zijn zoon, waar Abraham Isaak in het duister laat. In de Koran wordt dan het vlees van offerdier voor de armen bestemd. Ismâ‘îl, in het offerverhaal niet met name genoemd, wordt dat wel uitdrukkelijk als het gaat om het (weer) op bouwen van de Ka‘bah door vader en zoon, en het instellen van het offerfeest.

De twee broers treffen elkaar in de Bijbel nog één keer, bij de begrafenis van hun vader. Na Abrahams dood krijgt Isaak Gods zegen.

Koran	Bijbel
Ismâ‘îl, oudste zoon van Ibrahîm	Ismaël, zoon van Abram en Hagar
(Ibrahîm zei): “Mijn Heer schenk mij (een zoon) van de rechtschapenen.”	Abrams ¹ vrouw Sarai baarde hem geen kinderen. Nu had zij een Egyptische sla-

¹ Wij gaan in dit korte bestek niet in op de verandering van de namen van Abram en Sarai in Abraham en Sara.

<p>Toen verkondigde Wij hem de verheugende tijding van ene zachtmoedige jongen (Ismâ'îl). 37:100-101</p> <p>Alle lof zij Allah, die mij, (Ibrahîm) Ismâ'îl en Ishâq geschonken heeft, ondanks mijn ouderdom. 14:39</p> <p>En vertel in het Boek over Ismâ'îl: hij was trouw aan zijn beloften en hij was een Boodschapper, een Profeet... en hij vond een welbehagen bij zijn Heer. 19:54-55</p> <p>En Ismâ'îl en...allen behoorden tot de geduldigen. En Wij deden hen in onze Barmhartigheid binnengaan. Voorwaar, zij behoorden tot de oprechten. 21:85-86</p> <p>En Ismâ'îl en... zij behoorden allen tot de besten. 38:48</p> <p>Zegt: "Wij geloven in Allah en wat er aan ons is neergezonden en wat er is neergezonden aan Ibrahîm en Ismâ'îl en Ishâq...en wat er is gegeven aan Moesa en 'Îsa en wat er is gegeven van hun Heer aan de Profeten, wij maken geen enkel onderscheid tussen hen en wij onderwerpen ons aan Hem. 2:136</p> <p>Of zeggen jullie: Voorwaar, Ibrahîm en Ismâ'îl en Ishâq waren Joden of Christenen? Zeg: "Weten jullie het beter of Allah?" 2:140</p>	<p>vin, Hagar. "Luister" zei Sarai tegen Abram...Je moest maar met mijn slavinnen slapen.....Abram...sliep met Hagar en zij werd zwanger. Toen Hagar merkte dat zij zwanger was, verloor zij elk respect voor haar meesteres...Toen maakte Sarai haar leven zo zwaar dat ze vluchtte.</p> <p>Een engel van de Heer trof haar in de woestijn aan...en zei: "Hagar, slavine van Sarai...Je bent nu zwanger en je zult een zoon ter wereld brengen. Die moet je Ismaël noemen.... Een wilde ezel van een mens zal hij zijn: hij schopt iedereen, iedereen schopt hem. Met al zijn verwanten zal hij in onmin leven." Genesis 16:1-4, 6-12</p> <p>(Hagar keert terug en baart Ismaël. Na de geboorte van Isaak ontstaat opnieuw een conflict)</p> <p>Sara ..zei tegen Abraham: "Jaag die slavinnen en haar zoon weg, want ik wil niet dat mijn zoon Isaak later de erfenis moet delen met de zoon van die slavine."...Ze (Hagar) trok de woestijn in.....Toen het water...op was liet ze haar kind..achter. Ze ging zelf een eindje verderop zitten, omdat ze niet kon aanzien hoe haar kind stierf. Toen opende God haar de ogen en zag zij een waterput...God beschermde de jongen, zodat hij voorspoedig opgroeide.</p> <p>Genesis, 21:10,14- 16, 19-20</p>
Aankondiging van Ishâq	Geboorte van Isaak beloofd
<p>En voorzeker, onze gezanten (Engelen) kwamen tot Ibrahîm met de verheugende tijding, zij zeiden: "Salâm"(Vrede) Hij zei: "Salâm."</p> <p>Niet lang daarna bracht hij een geroosterd kalf. Toen hij zag dat hun handen er niet naar reikten vond hij hen vreemd en werd hij bang van hen. Zij zeiden: "Vreest niet, Wij zijn gezonden ..." En zijn vrouw stond en zij lachte, daarna</p>	<p>Op het heetst van de dag zat Abraham in de ingang van zijn tent. Toen hij opkeek, zag hij even verderop plotseling drie mannen staan. Onmiddellijk snelde hij de tent uit, naar hen toe. Hij boog diep en zei: "Ik zal water voor U halen dat U uw voeten kunt wassen....Ik zal U ook iets te eten brengen, zodat u weer op krachten kunt komen voordat u verdergaat. ..Daarna snelde hij naar de kudde, zocht een mooi</p>

<p>verkondigden Wij haar een verheugende tijding over (de geboorte van) Ishâq.... Zij zei: “Wee mij, ik zal een kind baren, terwijl ik een oude vrouw ben en deze echtgenoot van mij een oude man. Voorwaar, dat is zeker iets verbazingwekkends. Zij, (de Engelen) zeiden: “Verbaas jij je over de beschikking van Allah? (Het is) Allah’s Barmhartigheid en het zijn Zijn zegeningen over jullie, O bewoners van dit huis. Voorwaar, Hij is meest Prijzenswaardig, meest Vrijgevig.” 11:69-73</p> <p>Vrede zij met Ibrahîm. Zo belonen Wij de weldoeners. Voorwaar, hij behoort tot Onze gelovige dienaren. En Wij verkondigden hem de verheugende tijding over (de geboorte van) Ishâq, als een profeet voor de rechtschapenen. En Wij zegenden hem en Ishâq. En onder hun nakomelingen zijn er die weldoener zijn en (ook) die duidelijk onrechtvaardig voor zichzelf zijn. 37:109-113</p>	<p>kalf uit dat er mals uitzag..Hij...nam het gebraden kalf en zette alles aan zijn gasten voor. Terwijl zij aten, bleef hij bij hen staan onder de boom. Toen zei een van hen: “Ik kom over precies een jaar bij u terug en dan zal uw vrouw Sara een zoon hebben.” Nu waren Abraham en zij op hoge leeftijd gekomen en de jaren dat een vrouw vruchtbaar is, lagen al ver achter haar. Daarom lachte ze in zichzelf....Toen vroeg de Heer aan Abraham: “Waarom lacht Sara, waarom vraagt ze zich af of ze op haar leeftijd nog wel een kind ter wereld kan brengen? Is ook maar iets voor de Heer onmogelijk?....” Geschrokken ontkende Sara: “Ik heb niet gelachen.” Genesis 18: 1-15</p> <p>De heer zag om naar Sara zoals hij had beloofd, hij gaf haar wat hij had toegezegd: Sara werd zwanger en baarde Abraham op zijn oude dag een zoon, op de vastgestelde tijd, die God hem had genoemd. Abraham noemde de zoon die hij gekregen had en die Sara hem geboort had, Isaak... Genesis, 21:1-3</p>
Ismâ‘îl of het offerdier?	Isaak of het offerlam?
<p>Toen hij de leeftijd had bereikt waarop hij hem (Ibrahîm) kon helpen, zei hij: “O mijn zoon, voorwaar, ik heb in een droom gezien dat ik jou zal offeren, zeg mij hoe jij daarover denkt.” Hij zei: “O mijn vader, doe wat u is bevolen, U zult vinden dat ik, als Allah het wil, tot de geduldigen behoort.”</p> <p>Toen zij zich (aan Allah) hadden overgegeven en hij hem op zijn voorhoofd had gelegd om (te offeren). Toen riepen Wij tot hem: “O Ibrahîm! Waarlijk, jij hebt de droom in waarheid vervuld. Voorwaar, zo belonen Wij de weldoeners.”</p>	<p>Enige tijd later stelde God Abraham op de proef. “Abraham!” zei hij..... “Roep je zoon, je enige, van wie je zoveel houdt, Isaak, en ga met hem naar het gebied waarin de Moria ligt. Daar moet je hem offeren...”</p> <p>De volgende morgen stond Abraham vroeg op. Hij zadelde zijn ezel,.....hakte het hout voor het offer en ging op weg....Hij pakte het hout voor het offer, legde het op de schouders van zijn zoon Isaak en nam zelf het vuur en het mes. Zo gingen zij samen verder. “Vader,” zei Isaak. ‘Wat wil je me zeggen, mijn jongen?’ antwoordde Abraham. “We hebben vuur en hout,” zei Isaak, “maar waar is</p>

<p>Voorwaar, dat is zeker de duidelijke beproeving. En Wij gaven hem ter vervanging een geweldig offerdier.</p> <p>En Wij maakten voor hen (zijn goede naam) blijvend onder de lateren.</p> <p>Vrede zij met Ibrahîm. 37: 102-109</p> <p>... En de kamelen (om te offeren) hebben Wij voor jullie gemaakt...En wanneer zij op hun zij vallen, eet dan van hen en voedt wie daar nederig om vraagt en de bedelaar.</p> <p>Het is niet hun vlees en niet hun bloed dat Allah bereikt, maar wat Hem bereikt is de vrees van jullie (voor Hem). 22:36-37</p>	<p>het lam voor het offer?” Abraham antwoordde: “God zal zich zelf van een offerlam voorzien, mijn jongen.” En samen gingen zij verder. Toen ze waren aangekomen bouwde Abraham een altaar, schikte het hout erop, bond zijn zoon Isaak vast en legde hem op het altaar, op het hout. Toen pakte hij het mes om zijn zoon te slachten.</p> <p>Maar een engel van de Heer riep vanuit de hemel: “Abraham, Abraham! Raak de jongen niet aan, doe hem niets! Want nu weet ik dat je ontzag voor God hebt: je hebt mij je zoon, je enige, niet willen onthouden.” Toen Abraham opkeek, zag hij een ram die met zijn horens verstrikt was geraakt in de struiken. Hij pakte het dier en offerde dat in de plaats van zijn zoon. Genesis 22: 1-13</p>
<p>Ibrahîm en Ismâ‘îl bouwen de Ka‘ba</p>	<p>Abraham en zijn nageslacht</p>
<p>En (gedenkt) toen Ibrahîm de grondvesten voor het Huis (de Ka‘bah in Mekka) legde, en Ismâ‘îl (samen smekend): “Onze Heer, aanvaard het van ons: voorwaar, U bent de Alhorende, de Alwetende.</p> <p>Onze Heer, maak ons beiden tot mensen die zich overgeven aan U en (maak) onze nakomelingen tot een volk dat zich overgeeft aan U en onderwijs ons de gebruiken (van. o.a. de haddj) en aanvaard ons berouw, voorwaar U bent de meest Berouwaanvaardende, de meest Barmhartige.” 2: 127-128</p> <p>En (gedenkt) toen Wij het Huis (de Ka‘bah) tot een plaats van verzameling voor de mensheid maakten en een plaats van veiligheid... En Wij legden de plicht op aan Ibrahîm en Ismâ‘îl: “Reinigt Mijn Huis voor degenen die de ommegang maken...en voor hen die zich buigen en die knielen (in gebed,red.)” 2:125</p>	<p>Toen sprak de engel van de Heer opnieuw vanuit de hemel tot Abraham. Hij zei: “Omdat je dit hebt gedaan, omdat je mij je zoon, je enige, niet hebt onthouden, zal ik je rijkelijk zegenen en je zoveel nakomelingen geven als er sterren aan de hemel zijn en zandkorrels op het strand langs de zee, en je nakomelingen zullen de steden van hun vijanden in bezit krijgen.” 22:15-17</p> <p>Abraham stierf in gezegende ouderdom: na een lang leven blies hij de laatste adem uit...Zijn zonen Isaak en Ismaël begroeven hem...Na Abrahams dood zegende God Isaak....Genesis, 25: 8-11</p> <p>Dit waren de zonen van Ismaël- twaalf stamvorsten, elk met hun eigen tentenkamp. Zijn nakomelingen woonden in een gebied...dat ten Oosten van Egypte ligt...Zij vestigden zich in de buurt van hun verwanten en leefden in onmin met hen. 25:16,18</p>

7. Jozef- Yoesoef

Het verhaal over Jozef wordt in het Bijbelboek Genesis uitvoerig verteld, met een oog voor detail. In de Koran wordt aan Yoesoef een apart hoofdstuk gewijd. Het verhaal in de Koran is iets korter maar niet minder bloemrijk. De versie hieronder is sterk verkort. Er worden een viertal scènes uitgelicht.

Eerst is er de actie van de jaloerse broers die Jozef/Yoesoef in een put achterlaten. Via handelslieden, Ismaëlieten, komt hij terecht in Egypte. Daar dient hij als slaaf, en wordt bijna door de vrouw des huizes verleid. Hij toont zich standvastig, maar belandt door het gekuip van de beledigde vrouw in de gevangenis. Daaruit wordt hij ontslagen om een merkwaardige droom van de Farao/Koning te duiden. De zeven vette en zeven magere koeien uit die droom staan voor zeven jaren van grote vruchtbaarheid en welvaart die gevolgd zullen worden door zeven jaren van misoogst en hongersnood. Door een goede planning slaagt Egypte er onder leiding van Jozef in, om de magere jaren goed door te komen. Andere volkeren die in de vette tijd geen voorzieningen troffen voor de magere jaren komen naar Egypte om graan te kopen. Zo ook de broers van Jozef.

Koran	Bijbel
Jaloerse broers	laten Jozef achter in een put
<p>En (gedenk) toen Yoesoef tot zijn vader (Ya'qoeb) zei: "O mijn vader, voorwaar, ik zag (in een droom) elf sterren en de zon en de maan, ik zag dat zij zich voor mij bogen."</p> <p>Hij (Ya'qoeb) zei: "O mijn zoon, vertel jouw droom niet aan jouw broeders, anders zullen zij tegen jou een plan beramen." 12:4-5</p> <p>Toen zij zeiden: "Yoesoef en zijn broeder (Benyamin, red.) zijn zeker geliefder bij onze vader dan wij, terwijl wij een hechte groep zijn. Voorwaar, onze vader verkeert zeker in een duidelijke dwaling. Doodt Yoesoef of zet hem het land uit, zodat het gezicht van jullie vader alleen voor jullie zal zijn en daarna worden jullie een rechtschapen volk."</p>	<p>Op een keer had Jozef een droom. Toen hij die aan zijn broers vertelde, kregen ze een nog grotere hekel aan hem.</p> <p>"Moeten jullie nu eens horen wat ik heb gedroomd," zei hij. "Nu bogen de zon, de maan en elf sterren zich voor mij neer."</p> <p>Toen hij dit aan zijn vader en zijn broers vertelde, wees zijn vader hem terecht: "Zeg, wat is dat voor een droom! Moeten ik, je moeder en je broers ons soms voor jou komen neerbuigen?" De broers konden Jozef wel vermoorden, maar zijn vader bleef nadenken over wat er gebeurd was. Genesis 37: 5-6,10-11</p> <p>Zijn broers zagen hem al van ver, en nog voordat hij hen had bereikt, hadden ze een plan beraamd om hem te doden. "Kijk daar eens," zeiden ze tegen elkaar, "daar komt die meesterdromer aan. Dit is onze kans! Laten we hem vermoorden en hem ergens in een put gooien. We zeggen gewoon dat hij door een roofdier is verslonden. Dan</p>

Eén van hen zei: “Doodt Yoesoef niet, maar werpt hem op de bodem van de put, opdat enkele reizigers hem zullen vinden, als jullie iets willen ondernemen.”

Zij zeiden: “O onze vader, waarom vertrouwt u Yoesoef niet aan ons toe? En voorwaar, wij zijn hem zeker welgezind. Laat hem morgen met ons mee gaan, zodat hij overvloedig zal eten en spelen. En voorwaar, wij zullen zeker wakers over hem zijn.”

Hij (Ya‘qoeb) zei: “Voorwaar, het verdriet mij dat jullie hem meenemen en ik vrees dat de wolf hem zal verslinden, terwijl jullie niet op hem letten.”

Zij zeiden: “Als de wolf hem verslindt, terwijl hij met een hechte groep zijn, dan zullen wij zeker de verliezers zijn.”

Toen zij met hem weggingen en overeenkwamen om hem op de bodem van de put te werpen,..

En zij gingen in de avond huilend naar hun vader.

Zij zeiden: “O onze vader, voorwaar, wij gingen weg om een wedloop te houden en lieten Yoesoef achter bij onze goederen. Toen heeft de wolf hem verslonden, maar u zult ons niet geloven, ook al spreken wij de waarheid.”

En kwamen met zijn hemd, met vals bloed (daarop). Hij (Ya‘qoeb) zei: “Maar jullie hebben voor jezelf iets moois verzonnen. Daarom is geduld het beste. En Allah is het Die om hulp wordt gevraagd bij wat jullie beschrijven.”

En er kwam een groep reizigers, en zij stuurden hun waterdrager, en hij liet zijn waterzak neer.

zullen we eens zien wat er van zijn dromen uitkomt.” Toen Ruben dat hoorde, wilde hij proberen Jozef te redden. “Nee, laten we hem niet om het leven brengen,” zei hij. “Er mag geen bloed vloeien! Gooi hem in die put hier, in deze verlaten streek, maar breng hem niet om.” Zo wilde hij Jozef uit hun handen redden en hem ongedeerd naar zijn vader terug laten gaan. Zodra Jozef bij zijn broers was gekomen, trokken ze hem zijn bovenkleed uit, dat mooie veelkleurige gewaad, en gooiden hem in de put; de put was leeg, er stond geen water in. 37:18-24

Opeens zagen ze een karavaan naderen. Het waren Ismaëlieten die..op weg waren naar Egypte.

Toen zei Juda tegen zijn broers: “Wat hebben we eraan om onze broer te vermoorden? Dan moeten we ook de sporen weer zien uit te wissen. Laten we hem aan die Ismaëlieten verkopen in plaats van hem om te brengen; hij is tenslotte onze broer, ons eigen vlees en bloed.” De anderen stemden hiermee in. Toen er ...kooplieden uit de karavaan voorbijkwamen, trokken de broers Jozef uit de put en verkochten hem, en die Ismaëlieten namen Jozef mee naar Egypte..en verkochten hem aan Potifar, een hoveling van de farao en commandant van zijn lijfwacht. 37: 25-28, 36

Toen Ruben weer bij de put kwam en ontdekte dat Jozef er niet meer in zat, scheurde hij zijn kleren. Hij ging naar zijn broers terug. “De jongen is weg!” riep hij. “Wat nu, wat moet ik nu!”

Toen slachtten ze een bokje, paktten Jozefs veelkleurige gewaad en dompelden dat in het bloed.

Daarna lieten ze het naar hun vader brengen met de boodschap: “Dit hebben we gevonden. Kijk eens goed, is dit niet het kleed van uw zoon?”

<p>Hij zei “O goed nieuws! Dit is een jongen.” En zij verborgen hem als koopwaar..</p> <p>En zij verkochten hem voor een geringe prijs...en zij waren voor hem onverschilligen.</p> <p>En degene uit Egypte die hem had gekocht, zei tot zijn vrouw:</p> <p>“Geef hem een eervol verblijf, misschien zal hij ons voordeel brengen, of zullen wij hem als een zoon aannemen.” Zo verstevigden Wij de positie van Yoesoef op aarde, opdat Wij hem de vertellingen (van dromen) zouden onderwijzen. ...</p> <p>En toen hij zijn volle kracht had bereikt, gaven Wij hem wijsheid en kennis..... 12: 8-22</p>	<p>Jakob herkende het en riep uit: “Het kleed van mijn zoon! Hij moet verslonden zijn door een roofdier! Hij is verscheurd, Jozef is verscheurd!” Jakob scheurde zijn kleren, deed een rouwkleed om en rouwde over zijn zoon, dagenlang.</p> <p>37: 29-34</p>
<p>Yoesoef weerstaat verleiding</p>	<p>Jozef gevangen gezet</p>
<p>En zij in wier huis hij verbleef, probeerde hem te verleiden, tegen zijn wil en zij sloot de deuren en zij zei: “Kom hier.”</p> <p>Hij zei: “(Ik zoek mijn) toevlucht bij Allah.....”</p> <p>En voorzeker, zij begeerde hem. Als hij geen Tekenen van zijn Heer had gezien, zou hij haar hebben begeerd..... 12: 23-24</p> <p>Zij zei:“En voorzeker, ik heb geprobeerd hem te verleiden tegen zijn wil, maar hij weigerde. Maar als hij niet doet wat ik beveel, dan zal hij zeker gevangen gezet worden en zal hij zeker tot de vernederden behoren.”</p> <p>Hij zei: “Mijn Heer, de gevangenschap is mij liever dan dat waartoe zij mij uitnodigt....”</p> <p>Vervolgens leek het hen,...(een goed plan) om hem voor een tijd gevangen te zetten. 12: 32-35</p>	<p>Omdat zijn Egyptische meester zag dat de Heer Jozef ter zijde stond en alles wat hij ter hand nam voorspoedig liet verlopen,..gaf hij hem het beheer over alles wat hij bezat. 39:3,4</p> <p>Jozef was knap en aantrekkelijk. Na verloop van tijd liet de vrouw van zijn meester haar oog op hem vallen. “Kom bij me liggen,” zei ze. Maar dat weigerde hij.</p> <p>“Hoe zou ik dan zo’n grote wandaad kunnen begaan en zo kunnen zondigen tegen God?” (Ze vertelde haar man): “Die Hebreeuwse slaaf die jij in huis hebt gehaald, is mijn kamer binnengedrongen om zich met me te vermaken. En toen ik het op een schreeuwen zette, ging hij ervandoor..”</p> <p>Toen Jozefs meester haar hoorde vertellen dat ze zo door zijn slaaf was behandeld, werd hij woedend. Hij liet Jozef oppakken en in de gevangenis zetten... 39:6-9,17-20</p>

De droom van de koning: zeven vette, zeven magere koeien

En de koning zei: Ik zag (in een droom) zeven vette koeien, die verslonden werden door zeven magere koeien, ...O jullie vooraanstaanden, legt mijn droom uit, als jullie kenners van droomuitleg zijn.”

Zij zeiden: Dit is een verwarde mengeling van dromen, en wij zijn geen kenners van dromenuitleg.” 12: 43-44

(Hij zei:) “O Yoesoef, de zeer waarachtige, leg ons uit over de zeven vette koeien die verslonden werden door zeven magere koeienopdat ik terug zal gaan naar de mensen. Hopelijk zullen zij weten.

Hij (Yoesoef) zei: “Jullie zullen zeven jaren zaaien zoals gewoonlijk, en wat jullie oogsten, laat het in haar aren, behalve een klein gedeelte dat jullie eten.

En daarna komen de zeven moeilijke jaren die alles verteren wat jullie ervoor opgeslagen hebben, behalve wat jullie bewaard hebben. 12: 46-48

En de koning zei: “...ik zal hem (Yoesoef, red.) tot een vertrouweling voor mij zelf maken.” 12:54

Hij (Yoesoef) zei: “Maak mij (beheerder) over de schatten van het land. Voorwaar, ik ben een kundig beheerder.”

En zo gaven Wij Yoesoef een machtige positie in het land, hij vestigde zich daarin zoals hij wilde. Wij geven onze Barmhartigheid aan wie Wij willen. 12:55-56

En de broeders van Yoesoef kwamen en zij traden binnen. Toen herkende hij hen, terwijl zij hem niet herkenden. 12: 57-58

Twee volle jaren later kreeg de farao een droom. Toen zag hij zeven koeien uit de Nijl komen; het waren mooie koeien, die goed in hun vlees zaten. En kijk, daar kwamen weer zeven koeien uit het water; die waren lelijk en mager. En die lelijke, magere koeien aten de zeven mooie, vette koeien op. 41:1-4

Hierop gaf de farao bevel om Jozef bij hem te brengen. Jozef zei tegen de farao: “..God heeft u bekendgemaakt wat hij gaat doen. Die zeven mooie koeien zijn zeven jaren,...De zeven magere, lelijke koeien die daarna te voorschijn kwamen, staan ook voor zeven jaren,...: Er komen zeven jaren waarin er in heel Egypte grote overvloed zal zijn.

Daarna volgen zeven jaren van hongersnood. Al het voedsel dat Egypte voortbrengt in de goede jaren die straks aanbreeken, moet worden verzameld. U moet erop toezien dat er in de steden graan wordt opgeslagen, en dat graan moet zuinig worden bewaard. Uit die voedselvoorraad kan het land dan putten in de zeven jaren van hongersnood die het te wachten staan. Zo hoeft Egypte niet van honger om te komen.”

Toen richtte (de farao) hij zich weer tot Jozef: “U vertrouw ik het bestuur van mijn paleis toe, en heel mijn volk zal doen wat u beveelt.”

41:14, 25-27, 35-36,40

Aan de zeven jaren waarin er in heel Egypte overvloed was, kwam een einde, en de zeven jaren van hongersnood braken aan, zoals Jozef had voorspeld. In alle landen heerste hongersnood, maar in Egypte had iedereen te eten.... Toen Jakob hoorde dat er in Egypte graan was, zei hij tegen zijn zonen: “Waarom ondernemen jullie

<p>Zij zeiden: “Bij Allah, voorzeker, Allah heeft jou boven ons verheven. Voorwaar wij waren zeker zondaren. Hij zei: “Er is voor jullie geen verwijt op deze dag. Hopelijk vergeeft Allah jullie, en Hij is de meest Barmhartige der Erbarbers.” 12:91-92</p> <p>En hij bracht zijn ouders naar de slaappleats. En zij wierpen zich ter aarde voor hem, (Yoesoef). En hij zei: “O mijn vader, dit is de uitleg van mijn vroegere droom.../En waarlijk, mijn Heer heeft goed voor mij gezorgd nadat de Satan de relatie tussen mij en mijn broeders verbroken had....Voorwaar, mijn Heer is Zachtmoedig voor wie Hij wil.”12:100</p>	<p>niets?Ik heb gehoord dat er in Egypte graan te krijgen is. Ga ernaartoe en koop daar graan voor ons, zodat we niet van de honger omkomen.” 41:53, 42:1-2</p> <p>De farao zei tegen Jozef: “Laat ze hun vader en hun gezinnen ophalen en dan weer hierheen komen.”</p> <p>(Na Jakobs sterven) zeiden zijn broers: “Wij zijn bereid je slaaf te worden.” Maar Jozef zei: “...Ik kan toch Gods plaats niet innemen? Jullie hadden kwaad in de zin, maar God heeft dat ten goede gekeerd...” 50:18-20</p>
--	--

8. Mozes/Moesa

Mozes/ Moesa is in Bijbel en Koran een belangrijke figuur, bevrijder van zijn volk, strijder tegen afgoderij, ontvanger van Gods wet. De verhalen lopen dan ook parallel vanaf de geboorte van Mozes in het vijandige Egyptische rijk. Het koranverhaal beschrijft de menselijke emoties van het kinderloze vorstenpaar en van de moeder van Moesa.

Opvallend is ook het hogere abstractieniveau van het koranverhaal. Het gaat niet om onderdrukking van een bepaald volk maar om het tirannieke beleid van de Fir'aun/Farao als zodanig. Mozes doodt een Egyptenaar, Moesa doodt een mens. Moesa pleit namens Allah, die ook Heer is van de Fir 'aun. Mozes spreekt in naam van de God van Israël.

In het koranverhaal valt opnieuw de nadruk op berouw en vergeving. Moesa krijgt berouw nadat hij een mens gedood heeft. Zijn volk krijgt berouw over hun escapade met het gouden kalf.

Van de tien geboden zijn slechts vier hieronder opgenomen, die in beide boeken direct vergelijkbaar zijn. Uiteraard bevatten beide boeken nog tal van andere ge- en verboden, die hier niet ter sprake komen.

Na veertig moeizame jaren gaat men binnen in het land van melk en honing, beelden die terugkeren in de paradijstuin in de Koran; met de praktische toevoeging, dat de melk daar nooit zuur wordt. Het verhaal van Mozes is in het 2^e bijbelboek te vinden, Exodus, genoemd naar de uittocht uit Egypte, in de drie daarop volgende Toraboeken. Het verhaal van Moesa staat verspreid in verschillende koransoera's.

In het boek Woord Zoekt Woord zal ook de passage uit de Koran vermeld worden die verwijst naar het lichaam van de Farao, dat eeuwenlang bewaard is gebleven voor de mensen om te zien.

Koran	Bijbel
De baby Moesa ontsnapt aan de Farao	
<p>Wij dragen jou van de geschiedenissen van Moesa en Fir'aun voor, volgens de Waarheid, voor een volk dat gelooft. Voorwaar, Fir'aun was hoogmoedig in het land en hij verdeelde mensen in partijen. Hij onderdrukte een groep van hen: hij slachtte hun zonen en hij liet hun vrouwen leven. Voorwaar, hij behoorde tot de verderfzaaiers. En Wij wilden aan de onderdrukten in het land een gunst schenken. En Wij maakten hen tot 28:3-5</p> <p>En Wij inspireerden (openbaarden red.) aan de moeder van Moesa: "Zoog hem, maar als je voor hem vreest, werp hem dan in de rivier, en vreest niet en treur niet: voorwaar, Wij zullen hem bij jou terugbrengen en hem tot één van de Boodschappers maken."</p> <p>Toen pikten de mensen van Fir'aun hem op (uit de rivier), zodat hij een vijand van hen zou worden en een bron van droefenis. Voorwaar, Fir'aun, (zijn generaal) Hâman en hun legers waren zondaren.</p> <p>En de vrouw van Fir'aun zei: "Hij is een verkoeling voor mijn en jouw oog. Doodt hem niet, moge hij ons baten, of kunnen wij hem als zoon aannemen." En zij beseften niet.</p> <p>En het hart van de moeder van Moesa werd leeg, zij had het (geheim) bijna onthuld, als Wij haar hart niet versterkt hadden, zodat zij tot de gelovigen behoorde. En zij zei tegen zijn (Moesa's) zuster: "Volg hem." En zo bekeek zij hem op een afstand, terwijl zij het niet beseften.</p> <p>Wij hadden namelijk van te voren</p>	<p>Jozef en zijn broers ...stierven, maar hun nakomelingen kregen veel kinderen en zo breidden de Israëlieten zich steeds meer uit. Zij werden zo talrijk dat ze het hele land bevolkten. 1:6-7</p> <p>Toen gaf de farao aan heel zijn volk het bevel om alle Hebreeuwse jongens die geboren werden in de Nijl te gooien; de meisjes mochten in leven blijven. Exodus 1:22</p> <p>(Een Hebreeuwse vrouw red.) werd zwanger en bracht een zoon ter wereld. Het was een mooi kind en ze hield het verborgen, drie maanden lang.</p> <p>Toen ze geen kans zag haar zoon nog langer verborgen te houden, nam ze een mand van papyrus, bestreek die met pek en teer, legde het kind erin en zette de mand tussen het riet langs de oever van de Nijl. De zuster van het kind ging een eind verderop staan, om te zien wat er met hem zou gebeuren.</p> <p>Even later kwam de dochter van de farao naar de Nijl om te baden, terwijl haar dienaressen langs de rivier heen en weer liepen. Zij ontdekte de mand tussen het riet en liet die door een van haar slavinnen halen. Ze maakte de mand open en zag daarin het kind. Het jongetje huilde, en vol medelijden zei ze: "Dat moet een Hebreeuws kind zijn."</p> <p>Toen kwam de zuster van het kind haar vragen: "Zal ik bij de Hebreeuwse vrouwen een voedster gaan zoeken om het kind voor u te voeden?"</p> <p>"Ja, doe dat maar," antwoordde de dochter van de farao, waarop het meisje de moeder van het kind ging halen.</p> <p>De dochter van de farao zei tegen de vrouw: "Neem dit kind mee en voed het</p>

<p>zoogmoeders voor hem verboden. En zij (zijn zuster) zei (tegen de familie van Fir- 'aun): “Zal ik jullie een huisgezin wijzen dat hem voor jullie zal verzorgen en hem opvoeden?”</p> <p>Toen deden Wij hem tot zijn moeder terugkeren, opdat haar oog verkoeld werd en zij niet bedroefd was, en opdat zij wist dat de belofte van Allah waar is. En toen hij zijn volle kracht had bereikt, en volgroeid was, gaven Wij hem wijsheid en kennis. En zo belonen wij de weldoeners. 28: 7-14</p>	<p>voor me. Ik zal u ervoor betalen.” De vrouw nam het kind mee en voedde het.</p> <p>Toen het groot genoeg was, bracht ze het naar de dochter van de farao. Deze nam het kind aan als haar eigen zoon. Ze noemde hem Mozes, “want,” zei ze, “ik heb hem uit het water gehaald.” 2:2-10</p>
<p>Moesa doodt een mens</p>	<p>Mozes doodt een Egyptenaar</p>
<p>En hij kwam de stad binnen op een tijd dat haar mensen onachtzaam waren, en hij vond daar twee mannen die vochten: de één van zijn groep, en de ander van zijn vijanden. Daarop vroeg degene van zijn groep om hulp tegen degene van zijn vijand.</p> <p>Toen sloeg Moesa hem met zijn vuist en doodde hem (per ongeluk). Hij zei: Dit behoort tot het werk van Satan: voorwaar hij (Satan) is een vijand die duidelijk doet dwalen. Hij zei: “Mijn Heer, voorwaar, ik heb mijzelf onrecht aangedaan, dus vergeef mij.” Daarop vergaf Hij hem. Voorwaar, Hij is de Vergevingsgezinde, de meest Barmhartige.</p> <p>Hij (Moesa) zei: “Mijn Heer, door de gunst die U mij geschonken heeft, zal ik nooit meer een helper zijn voor misdadigers.” 28:15-17</p> <p>“Toen werd hij bang in de stad en was op zijn hoede, toen daar degene was die de vorige dag om zijn hulp gevraagd had. Hij vroeg hem (opnieuw) om hulp.</p> <p>Maar toen hij (Moesa) degene wilde grijpen, die een vijand van hen beiden</p>	<p>Toen Mozes volwassen geworden was, zocht hij op een dag de mensen van zijn volk op. Hij zag welke zware dwangarbeid ze verrichtten en was er getuige van dat een Hebreëer, een volksgenoot van hem, door een Egyptenaar werd geslagen. Hij keek om zich heen, en toen hij zag dat er niemand in de buurt was sloeg hij de Egyptenaar dood; hij verborg hem onder het zand.</p> <p>De dag daarop zag hij hoe twee Hebreeuwse mannen met elkaar op de vuist gingen. “Waarom sla je iemand van je eigen volk?” vroeg hij aan de man die begonnen was. Maar die antwoordde: “Wie heeft jou als leider en rechter over ons aangesteld? Wou je mij soms ook doodslaan, net als die Egyptenaar?” Mozes schrok, hij dacht: “Dan is het dus toch bekend geworden!” Toen de farao ervan hoorde, wilde hij Mozes laten doden. Daarom vluchtte Mozes voor de farao. 2:11-15</p> <p>Jaren gingen voorbij, en de koning van Egypte stierf. Maar de Israëlieten gingen nog altijd onder dwangarbeid gebukt. God</p>

<p>was, zei deze: “O Moesa, wil jij mij vermoorden, zoals jij gisteren een ziel gedood hebt? Jij wenst slechts een tiran te worden op de aarde en jij wenst niet tot de verzoeners te behoren.”</p> <p>En een man kwam aanrennen van het andere einde van de stad, terwijl hij riep: “O Moesa, voorwaar, de vooraanstaanden beramen een list om jou te vermoorden Vertrek daarom.....” Daarom vertrok hij van daar, vrezend (en) op zijn hoede. Hij zei: “Mijn Heer, red mij van het onrechtvaardige volk” 28:18-21</p>	<p>...zag hoe de Irrealiteiten leden en trok zich hun lot aan.</p> <p>Mozes, (nog steeds in ballingschap red.) was gewoon de schapen en geiten ...te weiden. Eens dreef hij de kudde tot voorbij het steppeland... en zo kwam hij bij de berg van God. 2:23-3:1</p>
Moesa / Mozes ziet vuur, het brandende braambos	
<p>En heeft het verhaal van Moesa jou bereikt? Toen hij een vuur zag, en tot zijn familie zei: “Blijf hier, voorwaar ik zie een vuur. Misschien zal ik daarvan een fakkel bij jullie brengen of zal ik bij het vuur Leiding vinden.”</p> <p>En toen hij daar aankwam, werd hij geroepen, “O Moesa! Voorwaar, Ik ben jouw Heer, dus trek jouw sandalen uit:.... En ik heb jou uitverkoren, dus luister naar wat geopenbaard wordt. Voorwaar, Ik ben Allah, er is geen god dan Ik....Ik sta op het punt om Zelf te onthullen dat iedere ziel beloond zal worden voor wat hij nastreeft...” 20:9-15</p>	<p>Daar verscheen de engel van de Heer aan hem in een vuur dat uit een doornstruik opvlamde. Mozes zag dat de struik in brand stond en toch niet door het vuur werd verteerd. Hoe kan het dat die struik niet verbrandt? dacht hij. Ik ga dat wonderlijke verschijnsel eens van dichtbij bekijken. Maar toen de Heer zag dat Mozes dat ging doen, riep hij hem vanuit de struik: “Mozes! Mozes!” “Ik luister,” antwoordde Mozes. “Kom niet dichterbij,” waarschuwde de Heer, “en trek je sandalen uit,...” “ Ik ben de God van je vader, de God van Abraham ..Isaak en ..Jakob.” Mozes bedekte zijn gezicht, want hij durfde niet naar God te kijken. 3:5-6</p>
Moesa's / Mozes' opdracht en aarzeling	
<p>“Ga naar Fir'aun: voorwaar, hij overtrad.” Hij (Moesa) zei: “O Heer, verruim mijn borst. En maak mijn taak makkelijk voor mij. En verlos mij van het gebrek in mijn tong. Zodat zij mijn woorden zullen</p>	<p>De Heer zei: “Ik heb gezien hoe ellendig mijn volk er in Egypte aan toe is, ...Daarom stuur ik jou nu naar de farao: jij moet mijn volk....uit Egypte weg leiden.” 3:7-10 Maar Mozes antwoordde: “Neemt u mij niet kwalijk, Heer, maar ik ben geen goed</p>

<p>begrijpen. En stel voor mij een helper aan uit mijn familie. Hârôen, mijn broeder. Versterk met hem mijn kracht. En laat hem delen in mijn taak. 20:24-32 Hij (Allah) zei: “waarlijk, jouw verzoek is ingewilligd, o Moesa” 20:36</p>	<p>spreker.stuur toch iemand anders...” Nu werd de Heer kwaad op Mozes. “Je hebt toch een broer, de Leviet Aäron!” zei hij. “Ik weet dat hij welbespraakt is.” 4:10-13</p>
<p>Plagen over Egypte: Dood van de eerstgeborenen</p>	
<p>Gaat daarom naar hem (Fir ‘aun) toe en zegt: “Voorwaar, wij zijn Boodschappers van jouw Heer, stuur de kinderen van Israëel met ons en bestraft hen niet..... 20:47 En voorzeker, Wij hebben hem (Fir‘aun) al Onze Tekenen laten zien, maar hij ontkende en weigerde. 20:56 Daarop zonden Wij tot hen de overstroming, en sprinkhanen, en luizen, en kikkers en bloed, als duidelijke Tekenen, maar zij toonden zich hoogmoedig en zij waren een misdadig volk. En toen de (laatste, red.) plaag hun overviel zeiden zij: “O Moesa, roep jouw Heer aan krachtens het verbond dat jij met Hem hebt. Als jij de plaag van ons wegneemt, dan zullen wij zeker in jou geloven en dan zullen wij de Kinderen van Israëel zeker met jou sturen.” En toen Wij de plaag van hen hadden weggenomentoen braken zij hun woord. 7:133-135</p>	<p>Hierna gingen Mozes en Aaron naar de farao, en ze zeiden tegen hem: “Dit zegt de Heer, de God van Israëel: Laat mijn volk gaan...” “Wie is de Heer, dat ik hem zou gehoorzamen?” vroeg de Farao. 5: 1-2 De Heer zei tegen Mozes: “Ik zal de farao en Egypte met nog één plaag treffen, daarna zal hij jullie laten gaan. 11:1 En dan moet je tegen de farao zeggen: “Dit zegt de Heer: “Israëel is mijn zoon, mijn eerstgeboren zoon. Ik heb je bevolen mijn zoon te laten gaan, maar dat heb je geweigerd. Daarom zal ik jouw eerstgeboren zoon doden.” 4:22-23 Midden in de nacht doodde de Heer alle eerstgeborenen in Egypte..... 12:29 Die nacht waakte de Heer (over Israëel) om hen uit Egypte weg te leiden. 12:42</p>
<p>Vertrek uit Egypte, Tocht door de Rode Zee</p>	
<p>Toen openbaarden Wij aan Moesa: “Sla de zee met jouw staf.” Toen spleet (de zee) en elk gedeelte was als een geweldige berg” 26:63 En voorzeker, Wij hebben aan Moesa geopenbaard: “Reis in de nacht met Mijn dienaren en sla (met je staf) voor hen een droge weg door de zee....Toen volgde Fir’aun hen met zijn legers, daarop werden zij bedekt door de vloedgolf die over hen kwam. 20: 77-78</p>	<p>De Heer zei tegen Mozes: “Jij moet je staf geheven houden boven de zee en zo het water splijten, zodat de Israëlieten dwars door de zee kunnen gaan, over droog land.” Exodus 14:16 Toen de paarden, wagens en ruiters van de farao de zee in waren getrokken, had de Heer het water over hen heen terug laten stromen, 15:19</p>

De woede om het gouden kalf	
<p>Hij (Allah) zei: “O Moesa, voorwaar, Ik heb jou uitverkoren boven de mensen, door middel van mijn Boodschap aan jou en Mijn Woord. Neem dan wat Ik aan jou heb gegeven (de Taurât) en behoort tot de dankbaren. 7:144</p> <p>En Wij schreven hem voor in de Tafelen over allerlei zaken...: “Grijpt dit stevig vast en beveel jouw volk dat zij zich er op de beste manier aan houden...7:145</p> <p>En het volk van Moesa maakte, na zijn vertrek, van hun sieraden het lichaam van een kalf dat een loeiend geluid maakte. Beseften zij niet dat het in werkelijkheid niet tot hen kon spreken en hen geen weg kon wijzen? Zij namen het (ter aanbedding) en zij waren onrechtplegers. 7:148</p> <p>En toen spijt hen van voor en van achter overviel en zij zagen dat zij waarlijk gedwaald hadden,...zeiden zij: “Als onze Heer ons niet...vergeeft, dan zullen wij zeker tot de verliezers behoren.” 7:149</p> <p>En toen Moesa tot zijn volk terugkeerde, boos en bedroefd, zei hij: “Slecht is wat jullie in mijn plaats tijdens mijn afwezigheid hebben gedaan....” En hij zette de Tafelen haastig neer.....7:150</p> <p>En toen de toorn van Moesa bedaard was, nam hij de tafelen op. En daarin staat Leiding en Barmhartigheid beschreven voor degenen die hun Heer vrezen. 7:154</p>	<p>Mozes ging de berg op, naar God. De Heer riep hem vanaf de berg toe... Exodus 19:3</p> <p>Nadat de Heer dit alles op de Sinaï tegen Mozes had gezegd, gaf hij hem de twee....stenen platen, door Gods vinger beschreven. 31:18</p> <p>De Heer zei tegen Mozes: “Ga terug naar beneden, want jouw volk, dat je uit Egypte hebt geleid, misdraagt zich. Ze hebben een stierenbeeld gemaakt, hebben daarvoor neergeknield, er offers aan gebracht..” 32:7-8</p> <p>Mozes keerde zich om en ging de berg af. De twee platen.....droeg hij bij zich. 32:15</p> <p>Dichter bij het kamp gekomen zag hij het stierenbeeld en het gedans. Woedend smeed hij de platen aan de voet van de berg aan stukken. Hij greep het stierenbeeld, gooide het in het vuur en verpulverde het. De as strooide hij op het water, en dat liet hij de Israëlieten drinken. 32:19-20</p> <p>De Heer zei tegen Mozes: “Hak twee stenen platen uit, gelijk aan de vorige. Dan zal ik op die platen de geboden schrijven die ook op de eerste stonden, die jij stukgegooid hebt.” Exodus, 34:1</p>
Tafelen voor Mozes	De Tien Woorden
<p>En Wij schreven hem voor in de Tafelen over alle zaken, als een vermaning</p>	<p>Toen sprak God deze woorden: “Ik ben de Heer, uw God,” 20: 1-2</p>

<p>en als een uiteenzetting over alle zaken.....7:145</p> <p>“Aanbidt niets dan Allah,..” 2:83</p> <p>“en betracht goedheid jegens de ouders en de verwant en de wees, en de behoeftige,..” 2:83</p> <p>“en spreek het goede tot de mensen....”</p> <p>....“Vergiet elkaars bloed niet en verdrijft elkaar niet uit jullie woonplaatsen..” 2:84</p>	<p>“Vereer naast mij geen andere goden.” 20:3</p> <p>“Toon eerbied voor uw vader en uw moeder.” 20:12</p> <p>“Leg over een ander geen vals getuigenis af.” 20:16</p> <p>Pleeg geen moord. 20:13</p>
Het Land van melk en honing	
<p>(vergelijk deze beschrijving van het paradijs red.)</p> <p>...het Paradijs dat aan de moettaqoen (godvrezenden) beloofd is, waarin rivieren zijn...van melk waarvan de smaak niet verandert...als een genieting voor hen die drinken, en rivieren van zuivere honing... 47:15</p> <p>“O mijn volk, treedt het Heilige Land binnen dat Allah jullie toegewezen heeft. Maar zij zeiden: “O Moesa, daarin is een heel sterk volk en wij zullen daar nooit binnentreden totdat zij vandaar vertrekken, en indien zij het verlaten, dan zullen wij daar binnentreden.” 5:22</p> <p>Hij (Allah) zei: “Het is daarom dat (het land) voor veertig jaren voor hen verboden wordt, (in die periode) zullen zij rusteloos op aarde rondgaan.” 5:26</p>	<p>Ik heb besloten om jullie uit de ellende in Egypte weg te halen en je naar een land te brengen dat overvloedt van melk en honing, een mooi en uitgestrekt land te brengen, een land dat overvloedt van melk en honing,.. Exodus, 3:17</p> <p>De woede van de Heer was zo hevig dat hij de Israëlieten veertig jaar in de woestijn liet rondzwerven, totdat die hele generatie, die gedaan had wat slecht is in de ogen van de Heer, gestorven was. Numeri, 32:13</p> <p>”Jullie kinderen,zal Ik er wel brengen. Zij zullen het land dat jullie versmaad hebben, leren kennen.” Numeri 14:31</p>

9. Maria/ Maryam en Jezus/ ‘Îsa

Dat Îsa (Jezus) niet alleen in de Bijbel maar ook in de Koran hoog staat aangeschreven blijkt uit de prachtige verhalen over zijn geboorte. Deze was niet zonder problemen. Zijn moeder raakte ongetrouwd zwanger, iets waarvan men zeker in die tijd schande sprak.

Wonderbaarlijk is de oorsprong van haar zwangerschap. In Lucas wordt gesproken van

een schaduw, de Koran spreekt evenals het Johannes-evangelie abstracter over de scheppingskracht van het Goddelijk woord.

In de Bijbel neemt Jozef de zorg voor Maria en het kind op zich. In de Koran trekt de hoogzwangere Maryam zich alleen terug in de woestijn. Als zij de wanhoop nabij is hoort zij een stem, - is het de engel Gabriel (Djibrîl) of het kind zelf?- die haar moed inspreekt. Later, als Maryam bij terugkeer door haar familie onder vuur genomen wordt zal het wiegekind voor haar spreken.

Het zijn twee prachtige verhalen, zeer menselijk, maar beschenen door goddelijk licht.

Een principieel geschilpunt is de status van Jezus. In de Evangeliën van Johannes en Lucas wordt hij zoon van God genoemd. In de Koran wordt dit met klem van de hand gewezen. “Allah verwekt niet en is niet verwekt”. Hij staat zelf buiten de keten van oorzaak en gevolg, maar kan telkens opnieuw scheppen met Het Woord. Allah heeft geen zonen, ook Mohammed is niet de zoon van God. In de Koran is ‘Îsa de zoon van Maryam; een hoogstaand mens, de Masîh, (Messias), profeet, van God en boodschapper van zijn Woord.

De geboorte van ‘Îsa wordt verteld in een soera genoemd naar Maryam en in soera drie. Voor het Bijbelse verhaal wordt geput uit de Evangeliën. Ook in de Koran staat veel meer over Jezus, over zijn leven, zijn wonderbaarlijke genezingen, zijn boodschap en zijn hemelvaart. In deze voorpublicatie beperken wij ons tot zijn geboorte.

Koran	Bijbel
Aankondiging van ‘Îsa’s geboorte,	De engel bezoekt Maria
<p>En noem in het boek (de Koran) Maryam, toen zij zich terugtrok van haar familie naar een oostelijke plaats. En zich van hen afzonderde achter een scherm. Vervolgens zonden Wij haar Onze Geest (Djibrîl) en hij verscheen aan haar als een volmaakt mens. Zij zei: “Ik zoek mijn bescherming bij de Barmhartige tegen jou, als jij (Allah) vreest.” Hij zei: “Voorwaar, ik ben slechts een gezant van jouw Heer, om jou een reine jongen te schenken.” Zij zei: “Hoe kan ik een jongen krijgen terwijl geen man mij heeft aangeraakt, ik ben geen onzedelijke vrouw.” Hij zei: “Zo is het, jouw Heer heeft gezegd: “het is makkelijk voor Mij. En</p>	<p>In de zesde maand zond God de engel Gabriël naar de stad Nazaret in Galilea, naar een meisje dat was uitgehuwelijkt aan een man die Jozef heette, een afstammeling van David. Het meisje heette Maria. Gabriël ging haar huis binnen en zei: “Gegroet Maria, je bent begenadigd, de Heer is met je.” Ze schrok hevig bij het horen van zijn woorden en vroeg zich af wat die begroeting te betekenen had. Maar de engel zei tegen haar: “Wees niet bang, Maria, God heeft je zijn gunst geschonken. Luister, je zult zwanger worden en een zoon baren, en je moet hem Jezus noemen. Hij zal een groot man worden en Zoon van de Allerhoogste worden</p>

<p>(Wij scheppen hem) opdat Wij hem tot een Teken voor de mensen maken en als Barmhartigheid van Ons. En het is een vastgestelde zaak.” En zo droeg zij hem en trok zich met hem terug op een verre plek. 19:16-22</p> <p>(Gedenkt) toen de Engelen zeiden: “O Maryam, voorwaar, Allah kondigt jou met een Woord van Hem een verheugende tijding aan: zijn naam is de Masih, ‘Îsa, zoon van Maryam, in deze wereld en in het Hiernamaals is hij een man van eer en hij behoort tot degenen die dicht (bij Allah) staan. En hij spreekt tot de mensen vanuit de wieg en als volwassene en hij behoort tot de rechtschapenen.” Zij zei: “O mijn Heer, hoe kan ik een kind krijgen terwijl geen man mij heeft aangeraakt?” Hij zei: “Zo is het: Allah scheidt wat Hij wil, als Hij over een zaak bepaalt, dan zegt Hij er slechts tegen: “Wees,” en het is.” 3:45 – 47 Het is niet passend voor Allah om een zoon te hebben, Heilig is Hij, als Hij een zaak bepaalt, dan zegt Hij er slechts tegen: “Wees,” en het is. 19:35 Hij (Allah) heeft niet verwekt en is niet verwekt. En niet één is aan hem gelijkwaardig. 19:35, 112:3-4</p>	<p>genoemd, en God, de Heer, zal hem de troon van zijn vader David geven.” Maria vroeg aan de engel: Hoe zal dat gebeuren? Ik heb immers nog nooit gemeenschap met een man gehad.” De engel antwoordde: “De heilige Geest zal over je komen en de kracht van de Allerhoogste zal je als een schaduw bedekken. Daarom zal het kind dat geboren wordt, heilig worden genoemd en Zoon van God.want voor God is niets onmogelijk.” Maria zei: “De Heer wil ik dienen: laat er met mij gebeuren wat u hebt gezegd.” Lucas, 1:26-32, 34-38</p> <p>In het begin was het Woord, het Woord was bij God en het Woord was God. Alles is erdoor ontstaan en zonder dit is niets ontstaan van wat bestaat.</p> <p>En het Woord was leven en het leven was het licht voor de mensen.</p> <p>Het Woord is mens geworden en heeft bij ons gewoond, vol van goedheid en waarheid, en wij hebben zijn grootheid gezien, de grootheid van de enige Zoon van de Vader. ..niet op natuurlijke wijze geboren, niet uit lichamelijk verlangen of de wil van een man, maar uit God. Johannes1:1-4, 13-14,</p>
<p align="center">Maria bevalt in de woestijn</p>	<p align="center">Jozef, Maria, en Jezus in de kribbe</p>
<p>“En de geboorteweeën dwongen haar naar de stam van een palmboom (om zich tegen de pijn aan vast te houden) te gaan. Zij zei: “Was ik maar hiervoor gestorven en volledig vergeten geweest.” Toen riep hij haar van beneden de palmboom: “Treur niet, waarlijk jouw</p>	<p>De afkomst van Jezus is als volgt: Toen zijn moeder Maria was uitgehuwelijkt aan Jozef maar nog niet bij hem woonde, bleek ze zwanger te zijn door de heilige Geest. Haar man Jozef, die een rechtschapen mens was, wilde haar niet in opspraak brengen en dacht erover haar in het geheim te verstoten.</p>

Heer heeft een beekje beneden jou verschaft. En schud de stam van de palmboom naar jou toe, dan zullen er rijpe dadels op jou vallen. Dus eet en drink en verkoel jouw ogen. Maar als jij iemand van de mensen ziet, zeg dan: "Voorwaar, ik heb de Barmhartige beloofd te vasten, dus zal ik vandaag tot geen mens spreken." 19: 23-26

Toen ging zij naar haar volk, hem (‘Īsa) dragend. Zij zeiden: "O Maryam, voorzeker, jij hebt iets vreemds gedaan.....jouw vader was geen slechte man en jouw moeder was geen onzedelijke vrouw."

Daarom wees zij naar hem.

Zij zeiden: "Hoe kunnen wij spreken met een baby, die nog als kind in de wieg ligt?"

Hij (‘Īsa) zei: "Voorwaar, ik ben een dienaar van Allah. Hij heeft mij de Schrift gegeven en mij tot een Profeet gemaakt. En Hij heeft mij gezegend waar ik ook ben en Hij heeft mij bevelen de shalât (gebed red.) te verrichten en de zakât (te betalen), (aalmoes, armenbelasting red.) zolang ik leef.

En om goed te zijn voor mijn moeder. En Hij heeft mij niet als een arrogante ongehoorzame gemaakt.

Vrede zij met mij op de dag dat ik geboren werd en op de dag dat ik sterf en op de dag dat ik tot leven word opgewekt."

Dat is ‘Īsa, zoon van Maryam, 19: 27-34 En Wij versterkten hem met de heilige Geest. 2:87

...Voorwaar, de Masîh ‘Īsa is slechts een boodschapper van Allah en Zijn Woord,.... Voorwaar, slechts Allah is de Ene God. Verheven is Hij (boven bewering dat) Hij een zoon heeft: 4:171.....

Toen hij dit overwoog, verscheen hem in een droom een engel van de Heer. De engel zei: "Jozef, zoon van David, wees niet bang je vrouw Maria bij je te nemen, want het kind dat ze draagt is verwekt door de Heilige Geest. Ze zal een zoon baren. Geef hem de naam Jezus, want hij zal zijn volk bevrijden van hun zonden.

Jozef werd wakker en deed wat de engel van de Heer hem had opgedragen: hij nam haar bij zich als zijn vrouw, maar hij had geen gemeenschap met haar voordat ze haar zoon geboort had. Matteüs, 1:18- 21, 24-25

Jozef gingnaar de stad van David die Bethlehem heet,....om zich te laten inschrijven samen met Maria, zijn aanstaande vrouw, die zwanger was. Lucas, 2:4

En het geschiedde, toen zij daar waren, dat de dagen vervuld werden, dat zij baren zou, en zij baarde haar eerstgeboren zoon en wikkelde Hem in doeken en legde hem in een kribbe, omdat voor hen geen plaats was in de herberg. NBG 1951, Lucas 2:6-7

Niet ver daarvandaan brachten herders de nacht door in het veld, ze hielden de wacht bij hun kudde. Opeens stond er een engel van de Heer bij hen en werden ze omgeven door het stralende licht van de Heer, zodat ze hevig schrokken. De engel zei tegen hen:

"Wees niet bang, want ik kom jullie goed nieuws brengen, dat het hele volk met grote vreugde zal vervullen: vandaag is in de stad van David voor jullie een redder geboren. Hij is de Messias, de Heer. Dit zal voor jullie het teken zijn: jullie zullen een pasgeboren kind vinden in doeken gewikkeld en liggend in een voederbak." Lucas 2; 8-19

10. Jezus/ 'Îsa en Mohammed

'Îsa wordt in de Koran gezien als de bevestiger van de Taurât en als ontvanger van het Indjîl. Hij wordt de zoon van Maryam en *masîh* genoemd, versterkt met heilige geest. Maar wordt Mohammed ook in de Bijbel genoemd? Er zijn passages in de bijbel waar Jezus zelf iemand aankondigt, die volgens de christenen de heilige Geest is en volgens moslims Mohammed.

'Îsa verkondigt een opvolger	De pleitbezorger
<p>Vervolgens deden Wij Onze Boodschappers elkaar in hun sporen volgen. En Wij deden 'Îsa, de zoon van Maryam, volgen en Wij gaven hem de Indjîl. En Wij plaatsten in de harten van degenen die hem volgden mededogen en barmhartigheid..... 57:27</p> <p>En toen 'Îsa, de zoon van Maryam, zei: "O Kinderen van Israël, voorwaar, ik ben voor jullie de Boodschapper van Allah, ter bevestiging van wat er vóór mij is van de Taurât en als verkondiger van een verheugende tijding over een Boodschapper die ná mij komt, zijn naam is Ahmad¹." 61:6</p> <p>....de ongeletterde Profeet, die zij bij hen, in de Taurât en in de Indjîl, beschreven vinden.7:157</p> <p>(In Johannes staat in het Grieks <i>parakletos</i>: trooster, genezer, in de NBV vertaald als 'pleitbezorger'. Als men dit woord in het Arabisch overschrijft en er andere klinkers bij zet, kan men het als het <i>periklutos</i> lezen. Dit is een ander Grieks woord, dat <i>be-roemd</i>, <i>geprezen</i> betekent en overeenkomt in het Arabisch met <i>Muhammad</i> (geprezen). In plaats van Muhammad gebruikt men ook 'Ahmad. (red.)</p>	<p>(Jezus tot zijn discipelen red.:) "Wanneer de pleitbezorger komt die ik (Jezus red.) van de Vader naar jullie zal zenden, de Geest van de Waarheid die van de Vader komt, zal die over mij getuigen." Johannes 15:26</p> <p>"Werkelijk, het is goed voor jullie dat ik (Jezus red.) ga, want als ik niet ga zal de pleitbezorger niet bij jullie komen, maar als ik weg ben, zal ik hem jullie zenden. Wanneer hij komt zal hij de wereld duidelijk maken wat zonde, gerechtigheid en oordeel is..." Johannes 16:7-9</p> <p>"Ik heb jullie nog veel meer te zeggen, maar jullie kunnen het nog niet verdragen. De Geest van de waarheid zal jullie, wanneer hij komt, de weg wijzen naar de volle waarheid.</p> <p>Hij zal niet namens zichzelf spreken, maar hij zal zeggen wat hij hoort en jullie bekendmaken wat komen gaat. Door jullie bekend te maken wat hij van mij heeft, zal hij mij eren."Johannes: 12-14</p>

11. Paradijstuin en hemelse stad

In Koran en Bijbel wordt de oprecht gelovigen een beloning in het vooruitzicht gesteld, die na de aardse dood intreedt. (Teksten over de Dag des Oordeels, de straf in de vu-

rige hel, de tegenhanger van de paradijstuin, worden in het boek wel, maar hier korthedshalve niet opgenomen.)

De verbeelding van het hemelse hiernamaals verschilt. In de Koran wordt teruggegrepen op de tuin van 'Adn, waaruit de mens eens neergedaald is. Het woord paradijs is afkomstig van het Perzisch en betekent oorspronkelijk 'ommuurde tuin'.

Het paradijs in de Koran is groen, waterrijk en vol genoegens, waarvan men op aarde een voorproefje kan krijgen. Er zijn schaduwgevende bomen, dorstlessende rivieren, vruchten, *khamr*, een wijnachtige drank waardoor men niet beneveld raakt, mooie kleden, sofa's en schone maagden én jongelingen die bedienen. Er is alleen maar sprake van "vrede, vrede". De rivieren van melk en honing doen denken aan het bijbelse beloofde land. Het paradijs is beloofd aan de *moettaqoen*, mannen én vrouwen die Allah oprecht vrezen en in hun aardse leven zijn verboden en geboden volgen, dan wel vergeving vragen voor hun misstappen. Net als op aarde zijn er in het paradijs paren; hier echter zijn zij rein, ze verjongen zich telkens en gaan steeds liefdevol met elkaar om. Beschrijvingen van de paradijstuinen zijn overal verspreid in de Koran te vinden.

In het Nieuwe Testament wordt wel gesproken over de opstanding uit de dood, het Koninkrijk van God en over de hemel, maar een gedetailleerde beschrijving ontbreekt. De enige concrete beschrijving is te vinden in de Openbaring van Johannes, het laatste bijbelboek. Daar is de eeuwige verblijfplaats voor oprecht gelovigen een ommuurde stad, het nieuwe Jeruzalem, opgetrokken uit materialen die op aarde zeer kostbaar zijn.: goud, parels, allerlei edelstenen. Al het aardse verdriet heeft men achter zich gelaten. God heeft alle tranen weggewist. Anders dan in de Koran leven mensen na de opstanding niet in paren, maar als de stralende engelen, van aardse lusten en onlusten bevrijd.

De paradijstuin	De hemelse stad
<p>Allah heeft de gelovige mannen en de gelovige vrouwen tuinen beloofd waar onder door de rivieren stromen, zij zijn daarin eeuwig levenden. En goede woonplaatsen in de tuinen van 'Adn. 9:72</p> <p>En haast jullie naar vergeving van jullie Heer en het Paradijs, dat net zo wijd is als de hemelen en de aarde, gereedgemaakt voor de moettaqôen. 3:133</p> <p>En de hemel wordt geopend en zij heeft vele poorten. 78:19</p> <p>Is het (geluk van) het Paradijs dat aan de moettaqôen beloofd is, waarin rivieren zijn</p>	<p>Ik zag een nieuwe hemel en een nieuwe aarde. Toen zag ik de heilige stad, het nieuwe Jeruzalem, uit de hemel neerdalen, bij God vandaan. Ze was als een bruid die zich mooi heeft gemaakt voor haar man en hem opwacht. Openbaring, 21:1,2</p> <p>De stad schitterde door Gods luister, met een schittering als van een edelsteen,.... Ze had een grote, hoge muur met twaalf poorten en bij elke poort stond een engel. 21:11-12</p> <p>..de stad zelf was van zuiver goud, helder als glas. De grondstenen van de stadsmuur waren versierd met allerlei edelstenen. De</p>

<p>met versblijvend water, en van melk waarvan de smaak niet verandert, en rivieren van khamr, (wijn zonder dronkenschap) als een genieting voor hen die drinken, en rivieren van zuivere honing, en waarin voor hen allerlei vruchten zijn en vergeving van hun Heer..... 47:15</p> <p>In de tuinen der gelukzaligheid.(het Paradijs) 56:12 Op (met goud) geborduurde rustbanken. Daarop leunend, tegenover elkaar zittend. Onder hen gaan de eeuwig jeugdigen rond. Met bokalen en kannen en glazen, gevuld aan een stromende bron. Waarvan zij geen hoofdpijn krijgen en niet dronken worden. En vruchten waaruit zij kunnen kiezen. En vlees van gevogelte, wat zij maar verlangen. 56:15-21</p> <p>Temidden van lotusbomen zonder doornen. En bananenbomen vol met vruchten. En langdurige schaduw. En stromend water. En fruit in overvloed. Niet onderbroken en niet verboden. 56: 28-33</p>	<p>twaaft stadspoorten waren twaaft parels, elke poort een parel op zich. De straten van de stad waren van zuiver goud en schitterden als glas. 22: 18,19,21</p> <p>Hij liet mij een rivier zien met water dat leven geeft. De rivier was helder als kristal en ontsprong aan de troon van God en van het lam. In het midden van het plein van de stad en aan weerskanten van de rivier stond een levensboom, die twaaft vruchten gaf, elke maand zijn eigen vrucht. De bladeren van de boom brachten de volken genezing. Openbaring, 22:1-2</p> <p>Wie dorst heeft geef ik vrij te drinken uit de bron met water dat leven geeft. 21:6</p> <p>Er zal niets zijn waarop een vloek rust. 22:3</p> <p>Alles maak ik nieuw! 21:5</p> <p>Het zal er geen nacht meer zijn en het licht van een lamp of het licht van de zon hebben ze niet nodig, want God, de Heer, zal hun licht zijn. En zij zullen als koningen heersen tot in eeuwigheid. Openbaring, 22:5</p>
Moettaqoen: mannen en vrouwen	Rechtvaardigen als engelen
<p>..en die het bezit dat hij liefheeft weggeeft..en de geduldigen in tegenspoed, in rampspoed en in oorlogstijd. Zij zijn diegenen die de moettaqôen zijn. 2:177</p> <p>Gezichten zullen op die dag stralen. Lachend, verblijd. 80:38-39</p> <p>En dat is het Paradijs dat jullie hebben geerfd wegens wat jullie hebben verricht. 43:72</p> <p>Treedt het Paradijs binnen, jullie en jullie echtgenotes, in blijdschap. 43:70</p> <p>...en er zijn daarin reine echtgenoten voor hen, en zij zijn daarin eeuwig levenden. 2:25</p> <p>En schonen met schitterende ogen. Gelijk wel bewaarde parels. 56:22-23</p>	<p>Gelukkig wie nederig van hart zijn...wie vanwege de gerechtigheid vervolgd worden, want voor hen is het koninkrijk van de hemel. Matteüs 5:3,10</p> <p>Wees verheugd als die dag komt en spring op van blijdschap, want jullie zullen rijkelijk beloond worden in de hemel. Lucas 6:3</p> <p>..bij de opstanding trouwen de mensen niet en worden niet uitgehuwelijkt, ze zijn als engelen in de hemel. Matteüs, 22:30</p> <p>Gods woonplaats is onder de mensen, hij zal bij hen wonen. Hij zal alle tranen uit hun</p>

<p>Voorwaar Wij hebben hen opnieuw geschapen. En Wij hebben hen maagdelijk gemaakt. Liefdevol en gelijk in leeftijd... 56:35-37 Zij horen daarin geen onzin en geen zondigheid. Slechts het zeggen van 'Vrede! Vrede! 56:25-26</p>	<p>ogen wissen. Er zal geen dood meer zijn, geen rouw, geen jammerklacht, geen pijn, want wat er eerst was is voorbij. 21:3,4 Wie overwint zal zich ook in het wit kleden. 3:5 De verlichten zullen stralen als het fonkelende hemelgewelf, en degenen die velen tot gerechtigheid hebben gebracht als de sterren, voor eeuwig en altijd. Daniël, 12: 2-4</p>
--	--

Boeken

Een 'nieuwsgierig' en actueel boek

Verhaal van de Boodschap, Een stukje geschiedenis van het Goddelijk Woord, Dr. Francien van Overbeeke Rippen, Uitgave 'Stichting Trialoog' Amersfoort dec. 2006, ISBN-10: 90-811029-1-5. 12,50 euro, voor boekentafel 8 euro.

Met 'een stukje geschiedenis van het Goddelijk Woord' wil de schrijfster een bijdrage leveren aan de interreligieuze dialoog. Vanuit verschillende godsdiensten: het jodendom, christendom en de islam wordt de gezamenlijke Goddelijke Boodschap opengevouwen, mede vanuit de culturele achtergrond. Het boek 'verhaalt' de Boodschap van het Oude Verbond, te weten de joodse Tanach en het christelijke Oude Testament en de Boodschap van het Nieuwe Verbond met en door Jezus Christus en het uitdragen ervan naar de omringende volkeren. 'Van onverwachte zijde gaat opnieuw een Boodschap de wereld in', schrijft Francien, 'maar nu bestemd voor het volk van Ismaël, de is-

lam.' In eigen woorden vertelt zij over de Reformatie, de Verlichting en de islam. Tussen de Boodschap vanuit verschillende godsdiensten trekt een duifje mee, een postduifje wat later volgens de schrijfster de vredesduif wordt.

In het laatste hoofdstuk 'De Boodschap wereldwijd', wordt de grote ontdekking van de Christelijke Zendingsgeschiedenis 'verhaald': zendelingen ontdekken dat God hen in Afrika reeds was voorgegaan. Ze ontdekken de waarde van de eigen cultuur die mensen al generaties lang hebben gevormd en bepaald. Francien beoogt dat het dezelfde Boodschap is die we terug vinden in de Tora, het Evangelie en de Koran, en ook in andere religies. Kunnen we dit inderdaad zo stellen? In ieder geval worden waardevolle Goddelijke vredesstappen van de Boodschap voor ons open gevouwen.

Corry Nicolay, predikant interreligieuze communicatie.

Van her en der

Leven in eenvoud

"De uitdaging van nu is om de eenvoud vast te blijven houden en te koppelen aan

een staan midden in de wereld", zei Mgr.Muskens op 20 april jongstleden tijdens een drukbezocht symposium van

katholieken en boeddhisten in de Haagse Boskantkerk. Ook dit tweede symposium – het eerste vond plaats in oktober 2006 – was georganiseerd door de landelijke katholieke Contactraad voor Interreligieuze Dialoog (CID) en de Boeddhistische Unie Nederland (BUN).

Het thema van de bijeenkomst luidde: ‘Zeg eens Ja! Zinvol leven in eenvoud’. Boeddhisten en katholieken stonden stil bij hoe de levenswijze van Jezus en Boeddha, een leven in eenvoud, een leidraad kan zijn naar een zinvol bestaan in de huidige tijd. Ja zeggen tegen een leven in eenvoud betekent, volgens de organisatoren, bevrijding van een leven geleid door de waan van de dag, berustend op de laatste trends en modegrillen. Ja zeggen tegen een leven in eenvoud betekent ook ergens voor gaan staan en met een rechte rug publiekelijk kleur weten te bekennen. Muskens: “Het houdt in dat je niet meer voor succes alleen leeft, maar streeft naar het verwezenlijken van idealen in het persoonlijke leven én in het gemeenschapsleven. Eenvoudige mensen zijn voorbeelden voor hun omgeving door de kracht van hun innerlijk leven en door de eenvoud en de diepte van hun gemoed.”

Jezus leefde een leven in eenvoud. Christenen proberen dat na te volgen. Hoe doen christenen dat? Mgr. Muskens: “Jezus wees op de noodzaak van leven in eenvoud toen hij zei: ‘Zalig de armen van geest, want aan hen behoort het Rijk der hemelen.’ (Matteüs 5 :3) ‘Arm van geest’ betekent niet dat je dom bent. Het gaat om een levenshouding. Leven in eenvoud begint van binnen. Het betekent oprecht zijn. Eenvoudig leven vereist deemoed en nederigheid. Leven in eenvoud is een dagelijkse oefening om ons

te concentreren op wat werkelijk belangrijk is en niet mee te gaan in een cultuur van materialisme en tomeloze bevrediging van behoeften. Leven in eenvoud betekent voor christenen dat ze zichzelf in alle eenvoud aan God toevertrouwen en geloven dat onze verbondenheid met Hem het enige is dat er uiteindelijk toe doet.” Deze grondhouding hoeft, volgens Muskens, niet te leiden tot een ascetisch leven. Tussen ascetisme aan de ene kant en materialisme aan de andere kant loopt de weg van het leven in eenvoud.

Muskens: “Deze eenvoud houdt in dat we alles wat we hebben, ervaren als ontvangen, zodat we er niet zo gehecht aan raken dat we er niet meer zonder zouden kunnen. Een leven in eenvoud houdt voor christenen in dat ze de zorg voor alles zien als Gods zaak en niet als onze eigen zaak. Eenvoudig leven is voor christenen leven vol vertrouwen, zorgeloos en onbezorgd omdat God in Christus voor ons zorgt.”

Muskens memoreerde dat de betrekkingen tussen christenen en boeddhisten zeer oud zijn. Zo was in Alexandrië, het oude Egyptische cultuurcentrum, het boeddhisme al bekend. Clemens van Alexandrië prees de boeddhisten omdat zij het licht van hun filosofie over de volkeren lieten schijnen. Muskens lanceerde zelfs de hypothese dat de eerste monniken, in de vormgeving van hun levensstijl, zich hadden laten inspireren door boeddhistische voorbeelden.

De eerste inleider was Jotika Hermsen. Ze wist al heel vroeg dat ze het klooster in wilde en op haar twintigste was het zover: ze werd franciscanes van Dene-kamp. Jaren later trad ze uit maar niet omdat ze haar roeping kwijt was. Herm-

sen: “Er was bijna geen verschil meer tussen het kloosterleven en het wereldse leven. Ik zocht naar verdieping. Ergens in deze periode wist ik plotseling: God is een concept dat door mensen gemaakt is. Dus je zou kunnen zeggen: niet God heeft de mensen gemaakt, maar de mens heeft God gemaakt.” In 1986 kwam ze in aanraking met Vipassana-meditatie, ofwel inzichtmeditatie. Ze werd er onmiddellijk door geraakt. Deze meditatie is een vorm zonder poespas, gewoon zitten en alert zijn en ‘zonder oordeel, voorkeur of afkeer’ onder ogen zien wat in je leeft. Uiteindelijk maakte dat haar gelukkig, al spreekt ze zelf liever van innerlijke vrede.

Hermsen: “Mijn verlangen naar verdieping werd bevredigd en ik ervoer het als goed, als iets waarnaar ik onbewust gezocht had. Ik wist nauwelijks iets van het boeddhisme als leer. Ik hoefde ook geen nieuwe religie. Het was vooral de spirituele dimensie die me aansprak. Ik noemde het contemplatief.” In 1992 werd Hermsen upasika, boeddhiste met 8 leefregels waaronder celibatair leven, niet stelen en doden, en na het middaguur niet meer eten. Veel herkenning trof ze aan in een ontmoeting tussen Dom Tholens en de boeddhistische monnik Mettavihari. Beide werden ondervraagd over wat respectievelijk Jezus en Boeddha voor hen betekende. De journalist vroeg daarna: Do you speak about the differences?, waarop het antwoord volgde: We don’t speak so much, we understand each other.

De tweede inleider was Hein Pieper. Als directeur van het Verband van Katholieke Maatschappelijke Organisaties, heeft hij contact met zo’n dertig organisaties waaronder de KRO, Cordaid en koepelorganisaties van zorg en onderwijs. Pie-

per: “Ik merkte dat de bezieling in deze wereld werd gevonden in effectiviteit, efficiëntie en economie. Niet de leerling of de zieke staat centraal, maar de uitstroomcijfers en de kostenbeheersing. Schaalvergroting en bureaucratie zijn de norm. Ik zie het als mijn taak om de discussie over het verbinden van deze professionaliteit en de bezieling van de mensen weer centraal te zetten.”

Pieper vertelde hoe zijn geloof zijn werk en leven bepaalt. Hij destilleerde vier punten uit het leven van Jezus om gelukkig te worden: je durven laten raken door de nood van de ander, in relatie durven gaan staan met het zwakke, het kwetsbare, in de ander en daarmee in mezelf; de stilte opzoeken om te bidden, de woestijn in voor de zelfconfrontatie; zorg dat je niet alleen bent; durf in dialoog te gaan met hen die niet tot jouw gemeenschap behoren.

Pieper: “Ik ben deze vier elementen tegengekomen in de gemeenschap van Sint Egidius, een nieuwe beweging in de katholieke kerk. De leden komen samen om te bidden, delen hun zorg en liefde met hen die kwetsbaar zijn. Ze zetten zich heel concreet in voor de vrede en de interreligieuze dialoog. Toch voel ik me op de eerste plaats verbonden met mijn eigen plaatselijke parochie. Met deze mensen, die ik niet zelf heb uitgekozen, kom ik samen en wil ik mijn geloof beleven.”
- Berry van Oers

Kardinaal Simonis en islam

Kardinaal Simonis presenteerde op 20 april het boek *Een Hart Om Te Denken*, met ‘mijmeringen’ over de kerk en zijn rol daarin. Hij sprak ook over de islam.

Hij verklaarde een groot respect te hebben voor de islam. Hij prijst de gemeen-

schapszin die nog in deze religie bestaat. Hij durft de stelling aan dat een ‘zeer vrome moslim mogelijk hoger in de hemel zal komen dan hijzelf’, de onvolmaakte gelovige broeder Adrianus Simonis.

‘Maar voor de islam is de mens de onderworpenen, voor het christendom toch vooral een kind van God en een partner. En Mohammed is een ander figuur dan Jezus. Hij veroverde Mekka met het zwaard. Jezus Christus kwam Jeruzalem binnen op een ezeltje.’

‘Over vijftig jaar is de islam mogelijk de leidende godsdienst van Europa.’

Bron: Volkskrant Internet 20.3.2007

P.S. De vertaling van islam door ‘onderwerping’, of moslim door ‘onderworpenen’ kan verkeerd worden opgevat.

“Overgave” of ‘zich overgevend’ zou correcter zijn. In de verklaring “Nostra Aetate” van het Tweede Vaticaans Concilie wordt Abraham op een positieve manier gepresenteerd als iemand die zich onderwerpt aan God en een voorbeeld is voor de moslims.

Mekka is niet veroverd met het zwaard, het heeft zich zonder slag of stoot overgegeven. De profeet trok op een kameel de stad binnen (dat wel), vergaf zijn vijanden, eiste geen schadevergoeding voor ingenomen bezittingen en



preekte wederzijdse verdraagzaamheid. Voor de Arabische auteur Al Biruni hoeft een en kameel niet per se groter te zijn dan een ezeltje. In ieder geval zijn Jezus en Mohammed op deze tekening op gelijke hoogte om met elkaar te kunnen praten.

Inmiddels rijden de plaatsvervangers van Jezus, de pausen, en hun collega’s de bisschoppen al enige tijd niet meer op een ezeltje evenmin als de sjeiks zich op kamelen voortbewegen. –P.R.

Beraad Kerk en Islam

De Utrechtse Stedelijke Raad van Kerken wil graag, parallel aan het Beraad Kerk en Israël, een Beraad Kerk en Islam oprichten.

Het zal een beraad zijn bestaande uit 6 leden: drie vanuit de Stichting Islamitisch Platform Utrecht, dat 17 moskeeën vertegenwoordigt, en drie vanuit de christelijke kerken.

Dit beraad wil op stedelijk niveau de dialoog tussen moslims en christenen stimuleren, tot stand brengen mede met behulp van lokale ontmoetingsprojecten.

Bron: 10 mei 2007 Rorate.com

IUR

De Islamitische Universiteit Rotterdam nodigde op 24 april prof. K. Steenbrink

en de Palestijnse hoogleraar Abu Rabi van het Hartford Seminary uit om over de interreligieuze dialoog te spreken. Vanuit zijn



persoonlijke ervaringen in Indonesië gaf Steenbrink voorbeelden van dialoog en lichtte hij toe welke doelen de interreligieuze dialoog wel en welke doelen zij niet moet nastreven. Hij constateerde, aan het

eind van een historisch overzicht, dat momenteel de initiatieven tot dialoog meer van onderop dan van boven komen.

Ibrahim Abu Rabi sprak de noodzaak uit voor Amerikaanse moslims van een eigen identiteit. Ook hij verwees naar de geschiedenis. De moslims uit de eerste eeuwen hebben elementen uit de Griekse, Byzantijnse en Perzische cultuur overgenomen zonder hun identiteit geweld aan te doen. Daarna in het tijdperk van de madrasa's waren de instellingen multi-etnisch, multireligieus en meertalig. Joodse gemeenschappen in Egypte en Marokko konden floreren zonder een bedreiging te vormen voor de moslims. Ook nu kunnen moslims te rade gaan bij bijv. het joodse begrip van 'tikun ha olam' om te werken aan het herstel van een gebroken wereld.

IUR en Geestelijke verzorging

Op 22 mei hield de IUR een studiemiddag over (islamitische) geestelijke verzorging.

Zowel N. Landman als Moh. Ajouaou



gaven het conflict aan dat kan ontstaan tussen de professionaliteit van de geestelijk verzorger en

zijn binding aan een achterban. Emin Akcahuseyin gaf in vogelvlucht weer hoe de IUR de module invult van de opleiding geestelijk verzorger.

De katholieke geestelijk verzorger Ad de Gruyter ging uit van diversiteit. Een



geestelijk verzorger moet kunnen omgaan met gelovigen van diverse snit, met verschillende ziektebeelden en met heel

verscheiden geestelijke behoeften.

Tenslotte gaf Abdul Wahid van Bommel



vanuit zijn eigen ervaring een praktisch en theoretisch beeld van de kwaliteiten. De algemene vraag: kan de overheid bepalen wat de inhoud van het

vak behelst, werd niet eenduidig beantwoord. Volgens Landman geldt: Wie betaalt, bepaalt.

Ajouaou zag dat anders. Maar alle inleiders stelden de mens (cliënt, patiënt) centraal evenals de samenwerking tussen christelijke, joodse, islamitische en humanistische geestelijk verzorgers.